

ÖVERSIKTSPLAN FÖR MALUNG-SÄLENS KOMMUN

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

2013-02-22

HUR SAMRÅDET BEDRIVITS

Tillägget till Översiktsplanen för Malung-Sälens kommun angående Landsbygdsutveckling i strandnära lägen har under tiden 13 februari – 7 maj 2012 varit utsänt på samråd till allmänheten, intresseorganisationer, övriga intressenter, angränsande kommuner samt myndigheter. Avsikten med samrådet var att fastighetsägare, exploatörer och allmänhet under samrådet skulle bidra med ytterligare kunskap om och förslag till lämpliga LIS-områden.

Samrådsmaterial har under samrådet hållits utställt på Malungs kommunbibliotek, Tyngsjö skola, Yttermalungs skola, Öje (biblioteket i Centrumhuset), Limesforsen (Konsum), Lima (Ungärde skola), Sälen (Turistbyrå), Rörbäcksnäs (ICA) och Sörsjön (COOP). Handlingarna har också funnits tillgängliga vid Stadsbyggnadskontoret i Malung och på kommunens hemsida.

Samrådsmöten har hållits i Malung, Lima och Transtrand.

Information om samrådet har lämnats dels via annonsering i ortstidningar, dels via kommunens hemsida.

SAMRÅDSREDOGÖRELSENS INNEHÅLL

Redogörelsen inleds med ett avsnitt ”Samlade kommentarer till särskilda frågeställningar”. Under de rubriker som behandlas där inryms principiella planeringsfrågor och synpunkter som framförts, ofta i flera skrivelser. För att se synpunkterna i sitt ursprungliga sammanhang, se avsnitt ”Sammanfattning av inkomna yttranden”. Under den rubriken redovisas även kommunens kommentarer till inkomna synpunkter.

Nedan redovisas samrådsredogörelsens upplägg och innehåll.

Till kommunen har inkommit 61 stycken skriftliga samrådsyttranden. Skrivelserna har sorterats under vissa rubriker och numrerats löpande, främst för att underlätta analysen av förslag till nya områden.

Länsstyrelsens yttrande återges i sin helhet. I övrigt är yttrandena sammanfattade. De fullständiga yttrandena finns tillgängliga på kommunen.

Sammanställningen av inkomna yttranden omfattar samtliga yttranden som insänts/inlämnats till kommunen. Yttranden från instanser för vilka Länsstyrelsen har samordningsansvar finns som bilaga till Länsstyrelsens yttrande. Dessa yttranden redovisas och kommenteras också.

SAMLADE KOMMENTARER TILL VISSA FRÅGESTÄLLNINGAR	4
Synpunkter på områden som bör utgå	4
Vatten- och avloppsfrågor	5
Förslag på nya områden	5
Numrering av LIS-områdena	6
SAMMANFATTNING AV INKOMNA YTTRANDE	7
Statliga myndigheter och verk m.m.	7
1. Länsstyrelsen i Dalarna	7
2. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. MSB	17
3. Post- och telestyrelsen, PTS	17
4. Statens geotekniska institut, SGI	17
5. Sveriges geologiska undersökning SGU	18
6. Svenska Kraftnät	18
7. Trafikverket	19
8. Försvarsmakten	19
9. Polismyndigheten Dalarna	19
Angränsande kommuner etc	19
10. Filipstads kommun	19
11. Hagfors kommun	19
12. Mora kommun	20
13. Torsby kommun	20
Kommunala nämnder och organ	20
14. Barn- och utbildningsnämnden	20
15. Miljökontoret	20
16. Malungs Räddningstjänst	21
17. Vatten & Avfall i Malung-Sälen AB (VAMAS)	22
Politiska partier	22
18. Malung-Sälens socialdemokrater	22
Institutioner, föreningar / organisationer	22
19. Dalarnas museum	22
20. Hushållningssällskapet Lima-Transtrand	23
21. Naturskyddsföreningen Malung-Sälen	24
22. Malungs Golfklubb	25
Företag	25
23. Kläppen Camping Ski Resort	25
24. Tyngsjö Camping	25
25. TeliaSonera Skanova	25
26. Lima Besparingsskog	26
27. Transtrands Besparingsskog	26
Markägare, privatpersoner	26
28. Eva Albertsson genom Jan-Åke Berg	26
29. Boris Andersson	27
30. Mattias Andersson	27
31. Håkan Bergqvist	27
32. Lars Björlin	27
33. Lars-Åke och Per-Olof Bois	27

34. Sune Brändholm	28
35. Börje Cedeskog	28
36. Rune Dahnell	28
37. Nils-Erik och Ingalill Eklund.....	29
38. Sören Enström.....	29
39. Solveig och Lennart Eriksson	29
40. Erik Gudmundsson	29
41. Anna Ivarsdotter, Backa Bengt Eriksson m.fl.	30
42. Kerstin Ivarsson	30
43. Tomas Isaksson.....	30
44. S Holger Jonsson	30
45. K-G Karlsson och Hans Lennart Persson	30
46. Torbjörn och Gunnar Kristiansson	31
47. Lars Landström	31
48. Ove Lind	31
49. Hans-Olof Lundberg	32
50. Jan-Olov Mattson (2 yttranden).....	32
51. Lars-Åke Nilsson m.fl.....	32
52. Jacob Nordin	33
53. Kerstin och Curt Nygårds	33
54. Arne Olsson (2 yttranden).....	33
55. Göran Olsson	33
56. Andreas Renheim.....	33
57. Erik Stigsson	34
58. Sven-Erik Strömgren	34
59. Staffan Torstensson.....	34
60. Magnus Åhrlin	34
61. Marcus Öjes	34
KORT REFERAT AV SAMRÅDSMÖTENA	35
STÄLLNINGSTAGANDE	38

SAMLADE KOMMENTARER TILL VISSA FRÅGESTÄLLNINGAR

För samtliga nedan refererade skrivelser anges inom parantes det nummer som skrivelsen har fått i efterföljande avsnitt *Sammanfattning av inkomna yttranden*.

Synpunkter på områden som bör utgå

Synpunkter har inkommit på att följande områden bör utgå (förutom områden med översvämnings- och rasrisker som behandlas under nästa rubrik *Översvämnings- och rasrisker*):

Länsstyrelsen (1):

område **23, 27, 29 och 30** (ej förenliga med kulturmiljövårdens riksintressen), område **18** (olämpligt med hänsyn till hotade arter och fåbodemiljö)

Dalarnas museum(19):

område: **15, 19, 23, 27, 29 och 30**

Naturskyddsföreningen (21):

område: **1, 12** (redan utbyggt med detaljplan), **13, 14, 15, 18, 19, 26**, ingen bebyggelse utan inventering av natur och kultur: **27, 28, 29 och 30** beträffande översvämnings- och rasrisker se nedan

Kerstin Ivarsson (42):

område: **1**

Tomas Isaksson (43):

område: **11**

Under respektive skrivelse nedan kommenterar kommunen sitt ställningstagande för att behålla eller låta föreslaget område utgå.

Sammanfattningsvis kan sägas att i samrådsredogörelsen föreslås att kommunen beslutar att med hänsyn till riksintresse för kulturmiljövården låta **område 23, 29 och 30 utgå**. Dessutom ges **område 28 en förändrad avgränsning**.

Område 18 utgår med hänsyn till fåbodemiljön och naturvärden, viss utbyggnad kan prövas i detta område utanför strandskyddet.

Område 12 utgår eftersom detta område numera är detaljplanlagt.

Översvämnings- och rasrisker

Länsstyrelsen (1) har framhållit att de geotekniska säkerhetsfrågorna behöver förtydligas och att hänvisning kan ske till de allmänna riktlinjerna i den kommuntäckande översiktsplanen. Även *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (2)* och *Statens geotekniska institut (4)* har lyft fram vikten av att skredrisker belyses. Deras yttranden har legat till grund för Länsstyrelsens yttrande och i stor utsträckning inarbetats i Länsstyrelsens yttrande.

Malungs Räddningstjänst (16) anför att förslagen på LIS-områden bör kvalitets-säkras mot ett flertal pågående projekt rörande översvämnings- och rasrisker inom kommunen.

Naturskyddsföreningen (21) har framhållit att **områdena 6 och 7** är olämpliga på grund av översvämningsrisk och **områdena 10 och 11** är olämpliga på grund av rasrisk.

Under samrådsmötet i Malung framkom synpunkter på att **område 6, 8 och 10** är olämpliga på grund av översvänningsrisk och **område 7** är olämpligt på grund av rasrisk.

I den kommuntäckande översiktsplanen finns ett avsnitt *6.8 Översvänningsrisk* där riskerna beskrivs och även allmänna riktlinjer för hantering vid planläggning och bygglov. I avsnitt *6.6 Rasrisker* redovisas bl.a. områden med erosionsbenägen jordart och allmänna riktlinjer för planläggning och bygglov. Tillägget till översiktsplanen angående LIS-områden kompletteras så att det tydligare framgår sambandet med den kommuntäckande översiktsplanen och aktuellt kunskapsläge. **Område 10 utgår**. I rekommendationerna för respektive LIS-område anges i övriga fall att översvänningsrisk respektive rasrisk särskilt ska studeras i de fall kunskap om sådana risker föreligger. Komplettering av rekommendationerna sker i några fall där sådana har saknats, se kommentarer under respektive skrivelse.

Vatten- och avloppsfrågor

Miljökontoret (15) har påpekat vikten av att tidigt utreda hur vatten och avlopp ska lösas i LIS-områdena, bl.a. bör det framgå om det är normal eller hög skyddsnivå som gäller för respektive LIS-område.

Vatten & Avlopp i Malung-Sälen AB påpekar att sannolikheten är liten för kommunal VA-anslutning i de flesta föreslagna LIS-områdena. I yttrande anges de områden (tolv stycken) som sannolikt kan anslutas till kommunalt VA.

Länsstyrelsen (1) och *Sveriges geologiska undersökning (5)* har påpekat att flera av de föreslagna LIS-områdena har kontakt med sand- och grusförekomster och ligger i nära anslutning till vattenskyddsområden. Detta behöver tydligare redovisas i tillägget till översiktsplan eller hänvisas till den kommuntäckande översiktsplanen.

I den kommuntäckande översiktsplanen avsnitt *4.12 Vatten* redovisas bl.a. grundvattentillgångar och allmänna riktlinjer ges för vad som ska beaktas vid exploatering.

Tillägget till översiktsplanen angående LIS-områden kompletteras vad gäller kommunens hantering av enskilda avloppsanläggningar. Planen förtydligas också så att sambandet med den kommuntäckande översiktsplanen framgår.

Förslag på nya områden

Under samrådet har förslag på ytterligare LIS-områden inkommit från ett stort antal privatpersoner samt några företag. Analys har gjorts utifrån tidigare riktlinjer för utpekande av LIS-områden. Även Länsstyrelsens synpunkter under samrådet har varit vägledande vid analysen t.ex. vad gäller uddar, passagemöjligheter och kulturmiljöer av riksintresse. Ställningstagande om förslaget anses lämpligt eller inte redovisas under respektive skrivelse. Efter genomgång av samtliga förslag har ytterligare **17 LIS-områden tillkommit**, av dessa berör ett flertal äldre avstyckade fastigheter, som är obebyggda och ligger inom strandskyddat område. Skattemyndigheten har varit kommunen behjälplig med att ta fram ett underlag på avstyckade obebyggda fastigheter inom strandskyddat område. Parallellt med samrådsskedet har kommunen gjort en analys av vilka av dessa som ansetts lämpliga att peka ut som LIS-områden. Dessutom har **5 av de LIS-områden som ingick i samråds-handlingen utvidgats** p.g.a. inkomna skrivelser (område 13, 22, 26, 27, 28).

Vissa av förslagen berör öar och uddar, vilka generellt bedöms som olämpliga. Andra förslag har berört små fastigheter där det inte går att få till stånd en passage utmed stranden och dessa har då avförts. Ett antal av förslagen i inkomna skrivelser omfattar endast en fastighet. Vid analys av lämpligheten görs då bl.a. en bedöm-

ning av om området kan utökas så att det är möjligt att avstycka 5-10 fastigheter om förslaget innebär utbyggnad av ett nytt område.

Numrering av LIS-områdena

Numreringen av LIS-områdena har skett från söder till norr. I samrådshandlingen fanns 31 områden (numrerad 1-30 samt ett område benämnt 15a). **I sammanställningen över inkomna yttrande används genomgående numreringen i samrådshandlingen.** Efter samrådet har vissa områden utgått och andra tillkommit. Detta innebär att de kvarstående LIS-områdena från samrådshandlingen i de flesta fall har fått ett nytt nummer i utställningshandlingen. Nedan redovisas förändringen vad gäller områdesnumreringen från samrådet.

LIS-områden i samrådshandlingen	Nummer i utställningshandling
1 Tyngsjö	1
2 Råforsen	3
3 Långselen (nytt namn Öster Långselen)	5
4 Sjöhusen	7
5 Norsudden, Bondselen	9
6 Malung, Ågatan	11
7 Malung, Storbyn	12
8 Malungs camping, Bullsjön (nytt namn Malung, Bullsjöns camping)	13
9 Malung, Mobyen	16
11 Malungsfors, Jommoholen (nytt namn Malungsfors, Troshagen)	26
13 Öje, Vallängsviken	20
14 Öje, Öjesjön (nytt namn Öjesjön, väster om Bålgön)	21
15 Östra Öje	22
15 a Öjesjön, Öster Hånäset	19
16 Hässjön, Sjöandan	27
17 Limedsforsen, Västra Ärnäs	28
19 Torgås	31
20 Torgås, Kolbodkylan	33
21 Norr om Kläppen	35
22 Kläppens camping	34
24 Rörbäcksnäs, Siktån-Medskogstjärn (nytt namn Rörbäcksnäs, Siktån)	36
25 Rörbäcksnäs NO Gorrtjärn (nytt namn Rörbäcksnäs, Gorrtjärn)	37
26 Sälen, Röen	38
27 Horrmund, Vervnäs	40
28 Horrmund, Persbo	41

Område 10, 12, 18, 23, 29 och 30 har utgått.

SAMMANFATTNING AV INKOMNA YTTRANDE

Nedan följer en sammanfattning av inkomna yttranden med synpunkter på planförslaget samt kommentarer till dessa.

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
Statliga myndigheter och verk m.m.	
<p>1. Länsstyrelsen i Dalarna</p> <p>Länsstyrelsen har för samråd mottagit rubricerad samrådshandling. Berörda statliga myndigheter, län och kommuner har givits möjlighet att lämna synpunkter på samrådsförslaget inför Länsstyrelsens yttrande.</p> <p>Länsstyrelsens särskilda granskning</p> <p>Riksintressen</p> <p><i>Kulturmiljövård</i></p> <p>Fyra utpekade LIS-områden ligger inom riksintresseområde för kulturmiljövården (K23 68) Horrmundsjön. Utmed Horrmundsjön finns ett flertal fornlämningar i form av stenåldersboplatser, järnåldersgravar och fångstgropssystem. Fornlämningsmiljöerna har en nära koppling till sjön, med dess uddar, näs och vikar.</p> <p>För upplevelsen av riksintresset Horrmundsjöns kulturhistoriska värden i form av lämningar från sten- och järnålder är det väsentligt att den omgivande naturliga inramningen av strandkanter och skogsmark skyddas från ytterligare omfattande exploatering med bebyggelse. Ett ianspråktagande av delområde 27,29 och 30 är inte förenligt med bevarande av riksintressets värden. Fornlämningar i form av gravfält och stenåldersboplatser finns inom eller i anslutning till dessa delområden. Delområde 28, som ligger innanför en redan bebyggd strandlinje, kan dock accepteras under förutsättning att eventuell exploatering föregås av detaljplanläggning med möjlighet att pröva behovet av arkeologisk utredning.</p> <p>Ett LIS-område är utpekat i anslutning till Södra Löt-sjön. Delområde 23 ligger inom riksintresseområde för kulturmiljövården (K23 67) Norra och Södra Lötsjön. Riksintresset motiveras av den komplexa arkeologiska miljön med bl. a. stenåldersboplatser och lämningar av blästbruk. I närområdet kring det föreslagna LIS-området finns flera fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar i form av stenåldersboplatser och skärvstenhögar. Även en kulturhistoriskt värdefull bymiljö, Norra Löten, ligger strax norr om det planerade LIS-området. Byns öppna odlingsmark angränsar till det föreslagna området. Mot bakgrund av att riksintresset motiveras av de sjönära fornlämningsmiljöerna är det föreslagna LIS-området olämpligt.</p>	<p><i>OBS att hänvisning till områdesnummer och sidhänvisningar avser samrådshandlingen.</i></p> <p><i>Område 29 och 30 utgår med hänsyn till de synpunkter som Länsstyrelsen har framfört angående riksintresset för kulturmiljövården. Kommunen kan dock inte instämma i Länsstyrelsens synpunkt angående område 27 som har andra förutsättningar än de två övriga områdena, se kommentarer nedan under Synpunkter till delområdena.</i></p> <p><i>Område 23 utgår med hänsyn till de synpunkter som Länsstyrelsen framför.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p><i>Natura 2000</i></p> <p>För de områden som ligger nära Natura 2000-området Görälven-Västerdalälven bör en naturvärdesinventering göras innan exploatering sker. En naturvärdesinventering krävs för delområdena 17, 19 och 22.</p> <p>Kommunen anger på sidan 51 att "I samband med tillståndsprövningen ska samråd ske med Länsstyrelsen." Vilken tillståndsprocess och vilket samråd som avses ska framgå. Frågan om Natura 2000-prövning kan redas ut i ett samråd enligt 12 kap. 6 § MB. Detta ersätter inte en tillståndsprövning om det är aktuellt. Det är Länsstyrelsen och inte kommunen som slutgiltigt bedömer påverkan på ett Natura 2000-område.</p> <p>Strandskydd</p> <p><i>Lagstiftning</i></p> <p>Inom områden för landsbygdsutveckling får det också beaktas som ett särskilt skäl om huset eller husen avses uppföras i anslutning till befintligt bostadshus (stycke två i 7 kap. 18 d § MB). Texten på sidan 6, under rubriken Hävande av strandskydd i detaljplan, behöver kompletteras. Vidare på sidan 6, under rubriken Dispens från strandskydd, borde nämnas att 7 kap. 18 d § MB kan användas inom områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen, s.k. LIS-områden.</p> <p>Krav på passage gäller alltid, även i enskilda dispensärenden. Att strandområdet är otillgängligt på grund av att det är bevuxet med tät skog utgör inget undantag. (sid. 49).</p> <p>I 7 kap. 13 § MB anges att strandskydd gäller vid havet och vid insjöar och vattendrag. Strandskydd gäller vid alla vattendrag, även små bäckar (prop. 1997/98:45, del 2 sid. 84). Länsstyrelsens tolkning av strandskydd vid små vattendrag bygger på vägledande rättsfall.</p> <p>Kommunen ska under samrådskedet utreda och om kommunen finner det lämpligt peka ut äldre avstyckade men obebyggda bostadsfastigheter inom strandskyddsområdet som LIS-områden. Kommunens förslag om ytterligare LIS-områden och deras lokalisering ska samrådaskas med Länsstyrelsen innan tillägget till översiktsplanen ställs ut för granskning. Upplyningsvis kan nämnas att tills vidare tillämpas den gamla praxisen, d.v.s. att en fastighetsbildningsåtgärd i vissa fall kan utgöra ett särskilt skäl för dispens (om inte alltför lång tid har förflutit och att strandskyddsfrågan blivit prövad i samband med fastighetsbildningen). Rättsläget är dock oklart med hänvisning till vad Mark- och miljööverdomstolen skrivit i dom 2011-10-24, mål M 4593-11.</p> <p>Det finns utpekade LIS-områden som inkluderar uddar. För obebyggda sådana strandområden bör dispens aldrig ges varför de ej heller bör pekas ut som lämpliga LIS-områden. Intill befintlig bebyggelse vid uddar kan justering av lämpliga områden behöva ske. Särskild</p>	<p><i>Texten förtydligas/kompletteras för områdena 17, 19, 22 och 26 (som alla ligger nära Natura 2000-området) med att naturinventering ska utföras.</i></p> <p><i>Texten på sid 51 förtydligas.</i></p> <p><i>Texten på sid 6 förtydligas.</i></p> <p><i>Den aktuella meningen på sid 49 stryks.</i></p> <p><i>Synpunkten noteras.</i></p> <p><i>Inget särskilt "samråd" sker med Länsstyrelsen angående de nya områden som tillkommer med anledning av inkomna synpunkter under samrådet sam den analys av avstyckade fastigheter som görs innan utställningen. Eftersom Länsstyrelsen då måste göra en bred remiss inom Länsstyrelsen och till vissa myndigheter är det bättre att detta sker genom normalt granskningsförfarande. Kommunen kommer att väga in synpunkter som framkommit från Länsstyrelsen under samrådet vid utpekandet av nya LIS-områden.</i></p> <p><i>Samtliga områdesavgränsningar har avsiktligt gjorts schematiska, eftersom lämplig disponering av områdena behöver detaljstuderas och avsikten är att detta ska ske genom detaljplaneläggning. För att tydliggöra avgränsningarnas</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>hänsyn behöver tas till natur- och friluftsvärden om uddar anges som område för LIS. Ett generellt förhållningssätt till bebyggelse vid uddar alternativt en justering av utpekade lämpliga områden ska framgå av planen. Av planen kan även framgå att slutgiltig prövning görs vid planläggning eller dispensgivning. Se även under kommentarer till delområdena.</p> <p><i>Generella riktlinjer</i></p> <p>Kommunen anser att särskilt skäl nummer fem kan användas vid små vattendrag där det enligt kommunen inte är rimligt att behoven av landsbygdsutveckling kan identifieras i förväg. Frågan om skäl nummer fem kan användas vid enskilda dispenser har i flera fall prövats av Länsstyrelsen. Länsstyrelsen har inte godkänt tolkningen av skälet. För att det ska vara ett angeläget allmänt intresse bör den planerade åtgärden enligt förarbetena (prop. 2008/09:119 s. 106) långsiktigt ge fördelar för samhället. En förutsättning är att åtgärden måste företas inom strandskyddsområdet, d.v.s. att annan placering är omöjlig eller i vart fall orimlig för att tillgodose det angelägna allmänna intresset. Länsstyrelsen anser inte att särskilt skäl nummer fem kan tillämpas för att uppföra enskilda bostadshus utanför detaljplanlagt område.</p> <p>När det gäller B-områdena kan inte kommunen ange att små och stora områden generellt utgör ett angeläget allmänt intresse. Länsstyrelsen behöver underlag för att bedöma i varje enskilt fall för dessa. Kommunen kan ta ställning till om delar av dem ska omfattas av LIS.</p> <p>Det är inte möjligt för en enskild kommun att skapa en egen tolkning av ett särskilt skäl enbart för små vattendrag. Kommunen har således inte lagstöd att omforma strandskyddet till 10-15 meter eller ta bort strandskydd. (s. 47)</p> <p>I planens konsekvenser kan utläsas att alla LIS-områden som medger boende eller camping kommer att detaljplanläggas eller få områdesbestämmelser. I rekommendationerna till vissa utpekade LIS-områden anges att dessa bör prövas i detaljplan eller områdesbestämmelser. Länsstyrelsen ser det angeläget att i dessa fall pröva markens och vattnets lämplighet för exploatering genom planläggning.</p>	<p><i>schematiska karaktär och bl.a. behovet av att ta särskild hänsyn till uddar så införs ett avsnitt om generella rekommendationer direkt före för beskrivningen av samtliga delområden. Kommunen kan däremot inte alltid instämma i den bedömning som Länsstyrelsen gjort av vad som kan avses utgöra "udde". Sjöstränder har ju en varierad karaktär med in och utbuktningar. Kommunen kan t.ex. inte anse att delområde 3 Långselen omfattar en udde med den karaktär som är särskilt attraktiv för friluftslivet.</i></p> <p><i>Kommunen har haft ett flertal underhandsamråd med Länsstyrelsen rörande strandskyddsfrågor vid små vattendrag i förhållande till utveckling av kommunens orter och byar. Utifrån de klarlägganden som Länsstyrelsen lämnat beträffande tolkningar av 7 kap. 18 c § punkt 5 miljöbalken har kommunen kommit fram till att denna paragraf inte kan nyttjas som särskilt skäl för enstaka bostadshus och handlingen har reviderats.</i></p> <p><i>Kommunen har i stället bedömt att vid små vattendrag i kommunens byar och tätorter bör enstaka en- och tvåbostadshus i anslutning till befintliga bostadshus kunna prövas mot bestämmelserna i 7 kap. 18 d § miljöbalken. Detsamma gäller även detaljplanläggning inom vissa utpekade områden med starka bebyggelseintressen (A-områden i den kommuntäckande översiktsplanen.)</i></p> <p><i>Detta innebär att kommunen i granskningshandlingens handlingen pekar ut särskilda LIS-områden vid små vattendrag.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>Hälsa och säkerhet</p> <p>Översvämningsrisken och de geotekniska riskfaktorerna har redovisats övergripande för en del av delområdena. Det framgår inte om översvämningsrisker och risker för ras och skred inte alls föreligger i övriga områden. Andra geotekniska risker, t.ex. risk för erosion eller slamströmmar, vid etablering inom de utpekade LIS-områdena har inte angetts i planen. De geotekniska säkerhetsfrågorna avseende risker för ras/skred i berg/-jord, erosion, översvämning och slamström bör över- siktligt redovisas för LIS-områdena. Det är också lämp- ligt att hänvisa till de allmänna riktlinjerna i kommunens översiktsplan.</p> <p>Myndigheten för samhälls skydd och beredskap (MSB) arbetar med översvämningsförordningen (SFS 2009:956) där översvämningsrisker för steg 1 har genomförts. Malungs tätort har identifierats som en av 18 orter i landet som bedöms ha en betydande över- svämningsrisk. Under 2012 kommer fördjupade kartor över översvämningsrisken att tas fram. Det materialet utgör ett planeringsunderlag vid arbetet med LIS.</p> <p>Under 2012 arbetar MSB även med ytterligare plane- ringsunderlag avseende att komplettera den översiktliga ras- och skedriskarteringen med en förstudie för ler- kartering i Malung-Sälens kommun. Under 2012 genomförs även en förstudie och huvudstudie för moränkartering.</p> <p>Strandområden längs Västerdalälven är på vissa platser låglänta och detta innebär risk för översvämning. Efter- som Malungs tätort vid en större översvämning bedöms få stora konsekvenser är det olämpligt att placera eller utforma ny bebyggelse så att även dessa riskerar att beröras av omfattande översvämningshändelser. Där- emot kan väl planerad nyexploatering utformas så att den bidrar till att skydda bakomliggande, översvämnings hotade områden.</p> <p>Vid utpekande av LIS-områden bör både avstånd till vattenlinje i plan och profil beaktas. Vid branta strand- områden kan även skredrisken behöva analyseras i fördjupade analyser för att bedöma om området är lämpligt för exploatering.</p>	<p><i>Översvämningsrisker och geotekniska riskfak- torer har studerats för samtliga LIS-områden men tas bara upp i texten för de områden där risk föreligger. Detta förtydligas i nytt textavsnitt i kapitlet LIS-områden, där kopplingen till kom- munens översiktsplan framgår tydligare.</i></p>
<p>Synpunkter på de olika delområdena</p> <p><i>1. Tyngsjö</i></p> <p>Föreslagna LIS-område omfattar en udde och justering av gräns för lämpligt område kan behöva göras. Särskild hänsyn behöver tas till natur- och friluftsvärden.</p> <p><i>2. Råforsen</i></p> <p>Områdets sydöstra del korsas även kraftledning. Kraft- ledningens läge bör tydliggöras i kattredovisningen och dess konsekvens för bebyggelse inom området be- skrivnas. I Svenska Kraftnätets magnetfältspolicy rekom-</p>	<p><i>Generellt vad gäller områdesavgränsningen, se ovan "Strandskydd, lagstiftning".</i></p> <p><i>Den sydöstra delen av område 2, söder om väg 502, utgår. Jämför även skrivelse 30, som handlar om ett nytt LIS-område något söder om område 2.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>menderas att ny bebyggelse, där människor vistas varaktigt, placeras minst 130 meter ifrån en 400 kV-ledning.</p>	
<p><i>3. Långselen</i> Föreslagna LIS-område omfattar en udde och justering av gräns för lämpligt område kan behöva göras. Särskild hänsyn behöver tas till natur- och friluftsvärden.</p>	<p><i>Generellt vad gäller områdesavgränsningen, se ovan "Strandskydd, lagstiftning".</i></p>
<p><i>4. Sjöhusen</i> Detaljplan berör det utpekade området.</p>	<p><i>Områdesgränsen ändras så att LIS-området inte omfattar gällande detaljplan.</i></p>
<p><i>5. Norsudden, Bondselen</i> Föreslagna LIS-område omfattar en udde och särskild hänsyn behöver tas till natur- och friluftsvärden. Inom området har avverkning skett, vilket med fördel kan beskrivas i texten.</p>	<p><i>Generellt vad gäller områdesavgränsningen, se ovan "Strandskydd, Lagstiftning".</i> <i>Kommunen anser att avverkning är en naturlig del av skogsbruket och påverkar i sig inte bedömningen.</i></p>
<p><i>6. Malung, Ågatan</i> Jordbruksmarkens karaktär bör beskrivas och kommenteras utifrån 3 kap. 4 § MB. Väg 71 är av riksintresse för kommunikation, omfattas av 30 meter utökat byggförbud intill allmän väg samt är rekommenderad färdväg för transporter av farligt gods, vilket kan komma att påverka lokaliseringen av bebyggelse inom det föreslagna LIS-området. Även, vilket anges i den kommuntäckande översiktsplanen, kan Malung/Skinnlunda flygplats påverka rekommendationer för området.</p>	<p><i>Beträffande jordbruksmarken se kommentar nedan, rubrik "Jordbruksmark".</i> <i>Texten kompletteras vad gäller byggnadsförbud och transporter med farligt gods utmed E16 (tidigare väg 71) samt närhet till Malung/Skinnlunda flygplats.</i></p>
<p><i>7. Malung, Storbyn</i> Inom LIS-området finns uppgifter om slaggförekomster, registrerade i Riksantikvarieämbetets fornlämningsregister med nr 408:1 i Malungs socken. Samråd ska ske med Länsstyrelsen om eventuell prövning enligt kulturminneslagens 2 kap. Byggande inom mark som i gällande detaljplan är avsatt som parkmark måste prövas med ny detaljplan alternativt genom upphävande av gällande detaljplan. Rekommendationen bör även hantera att passagemöjligheten till stranden finns på lämpligt ställe. Malung/Skinnlunda flygplats kan komma påverka rekommendationer för området. Området omfattas av EU-block och jordbruksmarkens karaktär behöver beskrivas och kommenteras utifrån 3 kap. 4 § MB.</p>	<p><i>Texten kompletteras angående behov av samråd med Länsstyrelsen om eventuell prövning enligt kulturminneslagens 2 kap.</i> <i>Texten förtydligas att detaljplaneläggning ska ske.</i> <i>Texten förtydligas att passagemöjligheter ska finnas ner till stranden. Kommunen bedömer inte att flygplatsen påverkar användningar av området, eftersom det redan finns bostäder närmare flygplatsen och flygtrafiken måste ske med hänsyn till detta.</i> <i>Se kommentar nedan under rubriken Jordbruksmark.</i></p>
<p><i>8. Malungs camping, Bullsjön</i> Inom LIS-området finns uppgifter om slaggförekomster, registrerade i Riksantikvarieämbetets fornlämningsregister med nr 402:1 och 401:1 i Malungs socken. Samråd ska ske med Länsstyrelsen om eventuell prövning</p>	<p><i>Texten kompletteras angående behov av samråd med Länsstyrelsen om eventuell prövning enligt kulturminneslagens 2 kap.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>enligt kulturminneslagens 2 kap.</p> <p>Området omfattas av EU-block och jordbruksmarkens karaktär behöver beskrivas och kommenteras utifrån 3 kap. 4 § MB.</p> <p>Malung/Skinnlanda flygplats kan komma påverka rekommendationer för området.</p> <p><i>9. Malung, Morbyn</i> Jordbruksmarkens karaktär behöver beskrivas och kommenteras utifrån 3 kap. 4 § MB.</p> <p>Västerdalsbanan tangerar området vilket kan påverka rekommendationer vid bebyggelsens lokalisering.</p> <p><i>10. Malung, Mosjöarna</i> Jordbruksmarkens karaktär behöver beskrivas och kommenteras utifrån 3 kap. 4 § MB.</p> <p>En kraftledning passerar genom området. Beroende på ledningens storlek kan den påverka områdets placering av bebyggelse.</p> <p><i>11. Malungsfors, Jommoholen</i> En fångstgrop, registrerad som fornlämning nr 321:1 i Malungs socken, gränsar till LIS-området. Prövning enligt kulturminneslagens 2 kap. krävs för eventuell exploatering på eller i anslutning till fornlämningen.</p> <p>Området omfattar jordbruksmark och odlingslandskap enligt det regionala underlagsmaterialet RUM Dalarna. Jordbruksmarkens karaktär behöver beskrivas och kommenteras utifrån 3 kap. 4 § MB.</p> <p><i>13. Öje, Vallängsviken</i> En bebyggelseexploatering inom det utpekade området för LIS begränsar allmänheten från tillgängligheten till udden. Det finns behov av större passage.</p> <p><i>14. Öje, Öjesjön</i> Föreslagna LIS-område omfattar en udde och justering av gräns för lämpligt område kan behöva göras. Särskild hänsyn behöver tas till natur- och friluftsvärden. Väg 45 är av riksintresse för kommunikation, omfattas av utökat byggförbud om 30 meter samt är rekommenderad väg för transporter av farligt gods, vilket kan komma att påverka lokaliseringen av bebyggelse inom det föreslagna LIS-området.</p> <p><i>15. Östra Öje</i> Inom LIS-området finns två slaggförekomster, fornlämning nr 21:1 och 82:1 i Malungs socken. Inom området finns också en spånskarpa från sten-</p>	<p><i>Se kommentar nedan under rubriken Jordbruksmark.</i></p> <p><i>Kommunen bedömer inte att flygplatsen påverkar användningar av området, eftersom det redan finns camping och bostäder nära flygplatsen och flygtrafiken måste ske med hänsyn till detta.</i></p> <p><i>Se kommentar nedan under rubriken Jordbruksmark.</i></p> <p><i>Texten kompletteras angående Västerdalbanan. Kommunen har i sin översiktsplan konstaterat att nattvärden för bullerriktlinjerna inte är aktuella och med relativt få dagliga turer bedöms även riktlinjerna för dagtid uppfyllas.</i></p> <p><i>Vid samrådsmöte framkom att detta område är olämpligt p.g.a. översvämningsrisk. Området är låglänt och utgår.</i></p> <p><i>Området har bytt namn till Troshagen och fått en något ändrad avgränsning. Fornlämningen berörs inte av området med dess nya gräns.</i></p> <p><i>Se kommentar nedan under rubriken Jordbruksmark.</i></p> <p><i>Texten förtydligas vad gäller åtkomst till udden. Områdets avgränsning förändras även med hänsyn till inkomna skrivelser (skrivelse 39 och 54).</i></p> <p><i>Generellt vad gäller områdesavgränsningen, se ovan "Strandskydd, lagstiftning". Texten förtydligas vad gäller hänsyn till natur- och friluftsvärden vid udden.</i></p> <p><i>Texten kompletteras vad gäller byggnadsförbud samt transporter med farligt gods utmed E45.</i></p> <p><i>Texten kompletteras angående behov av samråd med Länsstyrelsen om eventuell prövning enligt kulturminneslagens 2 kap.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>åldern. En eventuell exploatering ska föregås av en arkeologisk utredning. För ingrepp i slaggförekomsterna krävs prövning enligt kulturminneslagens 2 kap.</p> <p>Föreslagna LIS-område omfattar en udde och justering av gräns för lämpligt område kan behöva göras. Särskild hänsyn behöver tas till natur- och friluftsvärden.</p> <p>Området omfattar jordbruksmark enligt det regionala underlagsmaterialet RUM Dalarna. Jordbruksmarkens karaktär behöver beskrivas och kommenteras utifrån 3 kap. 4 § MB.</p> <p><i>17. Limesforsen, Västra Ärnäs</i> Området ligger i närheten av Natura-2000. En naturvärdesinventering krävs i samband med planläggning eller innan exploatering.</p> <p><i>18. Malung, Norra Fenningberget</i> Inom området finns flera lokaler med hotade arter som t.ex. fältgentiana samt flera sällsynta ängssvamp ar. Det finns även ett formellt skyddat naturminne inom planerat LIS-område och hela området utgör ett inventerat ängs- och hagmarksobjekt.</p> <p>Inom området finns en fäbod som är upptagen i fäbodransakningen från 1663-64. Alla fäbodanlagda före 1800-talet är, enligt Riksantikvarieämbetet, att betrakta som fasta fornlämningar enligt kulturminneslagens 2 kap., oberoende om de är registrerade i Riksantikvarieämbetets fornminnesregister. All eventuell exploatering inom fäboden kräver Länsstyrelsens prövning enligt kulturminneslagens 2 kap. Exploatering av den gamla inägomarken i fäboden är olämplig från kulturmiljösynpunkt.</p> <p>Sammantaget anser Länsstyrelsen att en utbyggnad inom området är olämpligt.</p> <p><i>19. Torgås</i> LIS-området har stort försvarshistoriskt intresse med lång kontinuitet. Här finns lämningar av olika försvarsanläggningar från medeltiden, stormaktstiden och 2:a världskriget i form av skansar och andra försvarsanläggningar. Söder om det planerade LIS-området finns också den välbevarade bymiljön i Sörnäs. I södra delen av delområdet finn uppgifter om en medeltida skansanläggning, registrerad med nr 252:1 i Riksantikvarieämbetets fornlämningsregister för Lima socken. Södra delen av det planerade LIS-området bör därför utgå.</p> <p>Området ligger i närheten av Natura-2000. En naturvärdesinventering krävs innan exploatering.</p> <p>Området omfattas av nationell bevarandeplan för värdefulla odlingslandskap och är utpekad odlingslandskap. Eventuellt behövs ett förhållningssätt gentemot 3 kap. 4 § MB.</p> <p>Området ligger invid väg 71 [nu väg 66] som är av</p>	<p><i>Generellt vad gäller områdesavgränsningen, se ovan "Strandskydd, lagstiftning".</i></p> <p><i>Se kommentar nedan under rubriken Jordbruksmark.</i></p> <p><i>Texten kompletteras angående behov av naturvärdesinventering.</i></p> <p><i>Område 18 utgår med hänsyn till de kultur- och naturvärden som finns i området. Enstaka kompletteringar kan prövas utanför strandskyddsområdet.</i></p> <p><i>Texten kompletteras angående de försvarshistoriska intressena.</i></p> <p><i>Texten kompletteras angående behov av naturvärdesinventering.</i></p> <p><i>Texten kompletteras.</i></p> <p><i>Texten kompletteras vad gäller byggnadsförbud</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>riksintresse för kommunikation, omfattas av utökat byggförbud intill allmän väg om 30 meter samt är rekommenderad väg för transporter av farligt gods, vilket kan komma att påverka lokaliseringen av bebyggelse inom det föreslagna LIS-området.</p> <p><i>21. Norr om Kläppen</i> Inom området finns en fast fornlämning i form av ristning i stenblock, fornlämning nr 218:1 i Transtrands socken och en övrig kulturhistorisk lämning i form av minnessten, rest 1955, över vägen till Mora som byggdes 1652. Vid eventuell exploatering av området får inte de nämnda lämningarna eller rester av den gamla vägen skadas.</p> <p>Väg 71 [nu väg 66] är av riksintresse för kommunikation, omfattas av utökat byggförbud om 30 meter samt att vägen är rekommenderad väg för transporter för farligt gods, vilket kan komma att påverka lokaliseringen av bebyggelse inom det föreslagna LIS-området.</p> <p>Berör till viss del detaljplaner.</p> <p><i>22. Kläppen camping</i> Området ligger i närheten av Natura-2000. En naturvärdesinventering krävs i samband med exploatering innan planläggning.</p> <p>Väg 71 [nu väg 66] är av riksintresse för kommunikation, omfattas av utökat byggförbud om 30 meter samt att vägen är rekommenderad väg för transporter för farligt gods, vilket kan komma att påverka lokaliseringen av bebyggelse inom det föreslagna LIS-området.</p> <p><i>23. Löten</i> Det angivna området ligger inom riksintresseområde för kulturmiljövården (K23 67) Norra och Södra Lötsjön. Riksintresset motiveras av den komplexa arkeologiska miljön med bl.a. stenåldersboplatser och lämningar av blästbruk. I närområdet kring det föreslagna LIS-området finns flera fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar i form av stenåldersboplatser och skärvtstenhögar. Även en kulturhistoriskt värdefull bymiljö, Norra Löten ligger strax norr om det planerade LIS-området. Byns öppna odlingsmark angränsar till det föreslagna området.</p> <p>Mot bakgrund av att riksintresset motiveras av de sjönära fornlämningsmiljöerna är det föreslagna LIS-området olämpligt.</p> <p><i>24. Rörbäcksnäs, Siktån-Medskogstjärn</i> Jordbruksmarkens karaktär behöver beskrivas och kommenteras utifrån 3 kap. 4 § MB.</p> <p><i>25. Rörbäcksnäs, Nordost Gorrtjärn</i> Inom området har avverkning skett, vilket med fördel kan beskrivas i texten.</p>	<p><i>samt transporter med farligt gods utmed väg 66.</i></p> <p><i>Texten kompletteras vad gäller kulturvärdena.</i></p> <p><i>Texten kompletteras vad gäller byggnadsförbud samt transporter med farligt gods utmed väg 66.</i></p> <p><i>Områdets avgränsning justeras.</i></p> <p><i>Texten kompletteras angående behov av naturvärdesinventering.</i></p> <p><i>Texten kompletteras vad gäller byggnadsförbud samt transporter med farligt gods utmed väg 66.</i></p> <p><i>Område 23 utgår med hänsyn till de synpunkter som Länsstyrelsen framför.</i></p> <p><i>Se kommentar nedan under rubriken Jordbruksmark.</i></p> <p><i>Avverkning av skog är en naturlig del i skogsbruket och har ingen bäring på planerings-</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>Ligger inom yttre höjdcirkeln från flygplats Röbbäcksnäs/Sälen.</p>	<p><i>kriterier för LIS. Inte heller områdets läge inom den yttre höjdcirkeln för Röbbäcksnäs flygplats bedöms ha någon relevans, med hänsyn till att det är låg bostadsbebyggelse som är aktuell och hela Röbbäcksnäs by ligger närmare flygplatsen.</i></p>
<p><i>26. Sälen, Röen</i> Jordbruksmarkens karaktär behöver beskrivas och kommenteras utifrån 3 kap. 4 § MB. Väg 311 är rekommenderad för transporter med farligt gods.</p>	<p><i>Se kommentar nedan under rubriken Jordbruksmark.</i> <i>Texten kompletteras vad gäller transporter med farligt gods utmed väg 311.</i></p>
<p><i>27. Horrmund, Vervnäs</i> Ett ianspråktagande av område 27 är inte förenligt med bevarande av riksintressets kulturmiljövärden. Fornlämningar i form av gravfält och stenåldersboplats finns i anslutning till detta område. Föreslagna LIS-område omfattar udde och särskild hänsyn behöver tas till natur- och friluftsvärden. Området utgörs delvis av inventerad våtmark med VMI-klass I, d.v.s. högsta naturvärdesklass. Ingen byggnation som kan påverka detta områdes hydrologi eller naturvärden bör förekomma.</p>	<p><i>Kommunen delar inte Länsstyrelsens bedömning att en utbyggnad i området inte kan vara förenligt med bevarandet av riksintressets kulturmiljövärden. Gränsen ändras så att det tydligt framgår att udden inte ska exploateras mer än vad som redan har skett. Området utökas österut, se kommentar till skrivelse 51. Texten kompletteras avseende kulturmiljövärdena. Området utgörs huvudsakligen av torr skogsmark, endast partier i direkt anslutning till bäcken i öster består till mindre del av våtmarksvegetation. Avgränsningen av den inventerade våtmarken är mycket övergripande och motsvarar inte alls de faktiska förhållandena på platsen. Eftersom passagemöjlighet alltid ska finnas utmed stränderna så kommer våtmarken inte att beröras. Texten förtydligas så att detta framgår.</i></p>
<p><i>28. Horrmund, Persbo</i> Delområde 28, som ligger innanför en redan bebyggd strandlinje, kan accepteras under förutsättning att eventuell exploatering föregås av detaljplaneläggning med möjlighet att pröva behovet av arkeologisk utredning.</p>	<p><i>Rekommendation anges om att utbyggnaden bör prövas i detaljplan. Texten kompletteras med "... i samband med planläggningen ska även behovet av arkeologisk utredning prövas".</i></p>
<p><i>29. Horrmund, Olsbo</i> Ett ianspråktagande av område 29 är inte förenligt med bevarande av riksintressets kulturmiljövärden. Fornlämningar i form av gravfält och stenåldersboplats finns i anslutning till detta område. Föreslagna LIS-område omfattar även en udde.</p>	<p><i>Området utgår.</i></p>
<p><i>30. Horrmund, Lövnäset</i> Ett ianspråktagande av område 30 är inte förenligt med bevarande av riksintressets kulturmiljövärden. Fornlämningar i form av gravfält och stenåldersboplats finns inom detta område.</p>	<p><i>Området utgår.</i></p>
<p>Länsstyrelsens övriga synpunkter Grund- och ytvatten Flera av de föreslagna delområdena har kontakt med sand- och grusförekomster och ligger i nära anslutning</p>	<p><i>Texten kompletteras med hänvisning till den kommuntäckande översiktsplanen angående</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>till vattenskyddsområden. Vattenskyddsområden och viktiga grundvattenresurser bör redovisas i planen eller också hänvisas till i den kommuntäckande översiktsplanen.</p> <p>Jordbruksmark</p> <p>Vissa delområden berör jordbruksmark. Det bör finnas någon form av krav eller kriterier för de avvägningar som ska göras om åkermark kommer ifråga för exploatering i strandnära lägen samt en analys utifrån 3 kap. 4 § MB. Analysen behöver baseras på markens karaktär mer än på dess aktuella status. Vidare bör en exploatering inte medföra skada mot bland annat biologiska värden i landskapet. Exploaterad jordbruksmark är omöjlig att återställa medan nedlagd eller skogbevuxen mark kan återställas med relativt små åtgärder.</p> <p>Bebyggelse i nära anslutning till jordbruk innebär ofta, förr eller senare, inverkan på förutsättningarna att bedriva jordbruk och hålla djur. Det kan bli en konfliktorsak och bör av den anledningen behandlas i planen.</p> <p>Kommunens lantbruk har en negativ utveckling och ett sätt att motverka den utvecklingen är att skydda jordbruksmarken mot exploatering. Om det tydligt framgår att jordbruksmarken endast ska exploateras om det behövs enligt 3 kap. 4 § MB ökar möjligheten för brukarna att göra de långsiktiga investeringar som behövs för ett levande jordbruk.</p> <p>I Dalarna har miljömålet "Ett rikt odlingslandskap" tillägget att "Arealen brukad och hävdad jordbruksmark inte minskar jämfört med år 2000. Jordbruksmarken skyddas i största möjliga utsträckning mot förändrat markutnyttjande" och preciseringen "I Dalarna bevaras eller utvecklas odlingslandskapets värde för landskapsbild, friluftsliv, turism och andra sociala värden". Malung-Sälens kommuns hantering av miljömålen i den kommuntäckande översiktsplanen behöver överensstämma med de utpekade LIS-områden som omfattar jordbruksmark/odlingslandskap.</p> <p>För närvarande pågår framtagandet av ett nytt EU:s Landsbygdsprogram för 2014-2020 som kommer att anpassas till länets förutsättningar i en ny Genomförandestrategi för Dalarna. Genomförandestrategin reviderades senast i januari 2012. Aktuell version finns på Länsstyrelsens webbplats.</p> <p>Infrastruktur</p> <p>En robust och välutbyggd it-infrastruktur är viktig för att trygga välfärden. It är en infrastruktur som ligger till grund för många andra områden och som bör beaktas i samhällsplaneringen. Hur operatörer och andra ledningsägare utformar sina nät har de detaljinformation om.</p> <p>Kulturmiljö</p> <p>Från kulturmiljösynpunkt är det väsentligt att detalj-</p>	<p><i>viktiga grundvattenförekomster och vattenskyddsområden.</i></p> <p><i>Efter underhandskontakt med Länsstyrelsen har önskemålet om komplettering av texten vad gäller jordbruksmark konkretiserats till beskrivning av om den berörda jordbruksmarken brukas och i så fall till vad och/eller om stöd/bidrag finns till jordbruksmarken. Texten kompletteras i enlighet med detta.</i></p> <p><i>Kommunen instämmer i vikten av en välutbyggd it-struktur, men ser inte att föreslagna LIS-områden påverkar förutsättningarna för detta.</i></p> <p><i>Vid ianspråktagande av mark för nya bebyggel-</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>panelläggning för ett flertal av de utpekade LIS-områdena verkligen genomförs innan de tas i anspråk för ny bebyggelse. Detta är viktigt såväl för att nödvändiga arkeologiska utredningar ska kunna komma till stånd som för att bebyggelsens lokalisering ska kunna anpassas till landskapets kulturmiljövärden på ett lämpligt sätt.</p> <p>Kartor</p> <p>Norrpil saknas på detaljkartorna. Översiktskartorna på sidorna 12-13 är otydliga. Samhällen och LIS-områden har samma färg, vilket gör kartorna svårtolkade.</p> <p>Behovsbedömning</p> <p>Länsstyrelsen delar kommunens uppfattning att tillägget till översiktsplanen för landsbygdsutveckling i strandnära lägen inte innebär betydande miljöpåverkan.</p>	<p><i>segrupper ska områdena detaljpanelläggas. Komplettering av befintlig bebyggelse med enstaka bostadshus bedöms dock kunna prövas utan detaljpanelläggning. Bygglovsprövning sker bl.a. utifrån PBL:s bestämmelser om allmänna och enskilda intressen, vilket innebär att även kulturmiljövärden ska beaktas. För de LIS-områden som Länsstyrelsen har påpekat att behov av arkeologiska undersökningar kan föreligga har detta angetts i rekommendationerna.</i></p> <p><i>Färgsättningen på LIS-kartorna justeras. Norrpil bedöms inte erfordras för att få tydliga och begripliga kartor, eftersom alla kartor är orienterade i nord- sydlig riktning.</i></p>
<p>2. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. MSB</p> <p>Större delen av MSB:s synpunkter ingår i Länsstyrelsens yttrande under rubrik <i>Hälsa och säkerhet</i>, se ovan.</p> <p>Utöver dessa synpunkter framförs även följande:</p> <p>Den översiktliga kartläggningen av skredrisk som genomfördes av Räddningsverket 1991 omfattar endast de då bebyggda områdena.</p> <p>Under 2012 kommer MSB att komplettera den översiktliga ras- och skredriskkarteringen med en förstudie för lerkartering i Malung-Sälens kommun. Under 2012 genomförs även en förstudie och huvudstudie för moränkartering i Malung-Sälens kommun. Kommunen bör beakta dessa i sitt arbete med utveckling av LIS-områden.</p>	<p><i>Kommunen noterar detta och är medveten om denna begränsning i tillgängligt underlagsmaterial.</i></p>
<p>3. Post- och telestyrelsen, PTS</p> <p>PTS:s synpunkter ingår i Länsstyrelsens yttrande under rubrik <i>Infrastruktur</i>, se ovan..</p>	
<p>4. Statens geotekniska institut, SGI</p> <p>SGI:s synpunkter ingår i Länsstyrelsens yttrande under rubrik <i>Hälsa och säkerhet</i>, se ovan.</p> <p>Utöver dessa synpunkter framförs även följande:</p> <p>Information finns översiktligt i en äldre stabilitetskartering som MSB publicerat. Utredningen ”Stabili-</p>	<p><i>Översiktsplanetillägget förtydligas beträffande koppling till den kommuntäckande översikts-</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p><i>tetsförhållanden vid älvstränder</i>” från 1991 gäller för Dalälven och beskriver också grovt dalgångens bildning med tillhörande jordartsinformation. Grova värderingar för övriga LIS-områden kan göras utifrån bl.a. geologiska och topografiska kartor.</p> <p>I kommunens översiktsplan finns i avsnitt 7.10 följande text: ”I samband med lovgivning och planläggning ska hänsyn tas till den långsiktiga rasrisken längs Västerdalälven, särskilt mellan Lima och Transtrand, samt andra större vattendrag.” Denna formulering är tillämplig vid värdering inför LIS-etablering där också effekter av förändrat klimat ska beaktas. Detta bör kopplas ihop med en hänvisning till SMHI:s klimatanalyser på länsnivå som finns för Dalarna, Jämtland (SMHI 2010).</p> <p>SIG föreslår att eventuella riskområden för samtliga riskfaktorer redovisas och att en strategi tillfogas det tematiska tillägget över hur LIS-områden vid behov närmare skall utredas i samband med detaljplanering.</p>	<p><i>planen och aktuellt kunskapsläge kommenteras.</i></p> <p><i>För de LIS-områden där det enligt befintligt GIS-underlagsmaterial framgår att ras- och skredrisk kan föreligga, eller där bedömning gjorts genom okulär besiktning i fält att sådan risk kan föreligga, så anges i rekommendationerna att denna fråga särskilt ska studeras vid kommande detaljplanläggning. HUR denna studie görs avgörs utifrån det kunskapsläge som finns vid det aktuella planeringstillfället.</i></p>
<p>5. Sveriges geologiska undersökning SGU</p> <p>SGU:s synpunkter ingår i Länsstyrelsens yttrande under rubrik <i>Grund- och ytvatten</i>, se ovan.</p> <p>Utöver dessa synpunkter framförs även följande:</p> <p>SGU ser positivt på att kommunen avser att förse flera av LIS-områdena med allmän VA-försörjning eftersom belastningen på grundvattnet därmed blir mindre. SGU vill även uppmärksamma en undersökning som gjorts av Socialstyrelsen och SGU. Undersökningen visade på att kvaliteten på det vatten som används för enskild vattenförsörjning i stor utsträckning inte uppfyller gällande riktvärden. Beroende på om kvalitetsproblemet finns kan det vara en anledning för kommunen att överväga utbyggnad av nätet för den allmänna vattenförsörjningen.</p>	<p><i>Kommunen noterar synpunkten.</i></p>
<p>6. Svenska Kraftnät</p> <p>Svenska Kraftnät har synpunkter på LIS-område 2 Råforsen, som ingår i Länsstyrelsens yttrande under rubrik <i>Synpunkter på olika delområden</i>, se ovan.</p> <p>Utöver dessa synpunkter framförs även följande:</p> <p>Byggnationer i närheten av transformatorstationer och ledningsstråk kan medföra svårigheter vid eventuella framtida förändringar i stamnätet. Svenska Kraftnät önskar att kommunen tar motsvarande hänsyn vid planering av ny bebyggelse invid befintliga stamnätledningar som Svenska Kraftnät gör vid byggnation av nya ledningar. För att säkert innehålla Svenska Kraftnätets magnetfältspolicy ska ny bebyggelse där människor</p>	<p><i>Gränsen för område 2 ändras i södra delen av området, så att kraftledningen ligger utanför området.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>vistas varaktigt placeras minst 130 meter från en 400 kV-ledning. Dessa avstånd är att anse som en rekommendation till beslutande myndighet.</p> <p>Så länge våra rekommendationer beaktas och planering och projektering sker i samarbete med Svenska Kraft, har vi inga invändningar mot aktuellt tillägg till översiktsplan.</p>	
<p>7. Trafikverket</p> <p>Det är positivt att kommunen i flera av de utpekade områdena möjliggör en förtätning, som exempelvis bidrar till förbättrat underlag för kollektivtrafik och därmed ökad hållbarhet.</p> <p>I denna övergripande fas har Trafikverket inga synpunkter på de olika förslagen till LIS-områden. När det gäller anslutning av områdena till det statliga vägnätet får man avgöra från fall till fall när exploateringen nått en högre detaljeringsgrad. I vissa områden längs väg 71, väg 45 (Öje) och väg 1044 kan man behöva beakta avstånd till statlig väg samt risk för bullerstörning.</p>	<p><i>Texten om LIS-områdena 6, 14, 19, 21 och 22 kompletteras med att utökad byggnadsförbud råder längs de i yttrandet nämnda vägarna. Hälso- och säkerhetsaspekter utmed större allmänna vägar tas upp i ett nytt textavsnitt i översiktsplanetillägget, där koppling till den kommuntäckande översiktsplanen framgår.</i></p>
<p>8. Försvarsmakten</p> <p>Ingen erinran.</p>	-
<p>9. Polismyndigheten Dalarna</p> <p>Ingen erinran.</p>	-
Angränsande kommuner etc	
<p>10. Filipstads kommun</p> <p>Ingen erinran.</p> <p>Påpekar att ett område som i Filipstads kommuns översiktsplantillägg rörande vindbruk redovisas som område lämpat för vindkraft ligger ca 1,8 mil från närmaste LIS-område i Malung-Sälens kommun, område 1 Tyngsjö.</p> <p>Förslaget till LIS-utveckling i Malung-Sälens kommun bidrar till en positiv utveckling med avseende på livskraft, tillväxt, infrastruktur samt kan betraktas som ett som gynnsamt bidrag till den gemensamma regionens fortlevnad.</p>	<p><i>Kommunen bedömer att utpekandet av LIS-området inte påverkar det utpekade vindkrafts-området i Filipstads kommun eftersom det redan finns bebyggelse i LIS-området, dessutom är avståndet till vindkraftområdet relativt långt.</i></p>
<p>11. Hagfors kommun</p> <p>Ingen erinran. Endast LIS-område 1 och 2 ligger nära gränsen till Hagfors kommun och dessa verkar inte</p>	-

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
påverka riksintressen inom Hagfors kommun.	
<p>12. Mora kommun</p> <p>Ingen erinran.</p> <p>Några av LIS- områdena ligger i närheten av områden som pekats ut för vindkraft i Mora kommuns vindbruksplan, antagen i december 2011, som ännu inte vunnit laga kraft.</p> <p>Område 15a ligger ca 3 km från omr. utpekad för vindbruk.</p> <p>Område 12 ligger ca 5 km från omr. utpekad för vindbruk.</p> <p>Område 16 ligger ca 5 km från omr. utpekad för vindbruk. där det idag finns 10 befintliga vindkraftverk.</p>	<p><i>Inom eller i anslutning till de angivna LIS-områdena som kan komma att beröras av framtida vindkraft finns redan bebyggelse, vilket innebär krav på hänsynstagande vid framtida vindkraftsplanering.</i></p>
<p>13. Torsby kommun</p> <p>Ingen erinran.</p>	-
Kommunala nämnder och organ	
<p>14. Barn- och utbildningsnämnden</p> <p>Ingen erinran.</p>	-
<p>15. Miljökontoret</p> <p>Det är lämpligt att tidigt utreda hur vatten och avlopp ska lösas i de aktuella områdena. Det bör fastställas för varje LIS-område om det är möjligt att ansluta avlopp till befintliga avloppsanläggningar eller om enskilda avlopp bör anläggas. Om det inte går att ansluta till befintliga avloppsanläggningar bör det nämnas vad som gäller när ett enskilt avlopp ska anläggas. Det bör framgå om det är normal eller hög skyddsnivå som råder för respektive LIS-område. För miljöskydd råder hög skyddsnivå inom 50 m från vattendrag och sjöar, i avrinningsområden som är näringsbelastade samt i naturskyddsområden enligt 7 kap Miljöbalken. Hög skyddsnivå för hälsoskydd råder exempelvis i skyddsområden för vattentäkt och i områden där särskilda skäl finns.</p> <p>I remissunderlaget sägs: ”Inget av de föreslagna LIS-områdena bedöms förändra vattenkvaliteten” men man säger också att frågan om påverkan på miljökvalitetsnormerna behöver beaktas i den fortsatta planeringen. Det är för tidigt att göra bedömningen att vattenkvaliteten inte kommer att förändras. För att kunna bedöma påverkan på miljökvalitetsnormerna måste man veta vilken verksamhet det handlar om och hur den avser att</p>	<p><i>Utredning av lämplig VA-anläggning får ske i anslutning till kommande detaljplanläggning eller vid bygglovansökan vid enstaka komplettering.</i></p> <p><i>Bedömning om krav på hög eller normal skyddsnivå för enskilt avlopp ska föreligga omfattar de bara redan bebyggda områden och har därför endast i begränsad omfattning varit direkt tillämplig på föreslagna LIS-områden. Texten kompletteras om kommunens syn på hantering av enskilda avloppsanläggningar med hänvisning till kommunens hemsida.</i></p> <p><i>Texten angående konsekvenser ses över.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>utföras. Det bör istället bör framgå att de verksamhetstillstånd som kommer att utfärdas i dessa områden ska få sådan inriktning att miljö kvalitetsnormerna inte riskerar påverkas i en negativ riktning. I de vattenförekomster där miljö kvalitetsnormerna idag inte uppnås bör det tydligt framgå att verksamheten inte ska innebära ett hinder för att dessa ska kunna uppnås. De planerade naturvärdesinventeringarna, där förekommande naturvärden är okända, är betydande för att kunna bedöma den slutliga miljö påverkan.</p> <p>Avslutningsvis undrar miljönämnden hur nya områden som kommer in efter genomförda samråd behandlas. Omfattas de av samma urvalskriterier som de områden som redan är medtagna? Om inte, hur säkerställs då att dessa områden inte innebär en ökad risk för påverkan på värdefulla miljöer för natur, kultur och friluftsliv?</p>	<p><i>Urval av nya LIS-områden görs utifrån de tidigare fastställda riktlinjerna samt utifrån synpunkter som inkommit under samrådet, främst Länsstyrelsen synpunkter vad gäller uddar samt kultur- miljöns riksintressen. I PBL finns generella krav på att konsekvenserna av förslag i översiktsplan/- tillägg till översiktsplan ska beskrivas. Där finns också krav på att en granskningsutställning ska ske efter samrådet, vilket innebär att det reviderade förslaget åter går ut på bred remiss till bl.a. Länsstyrelsen och andra berörda myndigheter.</i></p>
<p>16. Malungs Räddningstjänst</p> <p>I samrådshandlingen hänvisas till SMHI:s 100-årsflöde. Ingen annan hänvisning har hittats i texten.</p> <p>Det finns ett antal projekt som slutförts eller är pågående som samrådshandlingen bör kvalitetssäkras mot.</p> <p><u>Avslutade projekt m.m</u></p> <p>Stabilitetsförhållanden vid älvstränder (Räddningsverket 1991)</p> <p>Stabilitetsutredning, Storhyn. (SWECO 2010)</p> <p>RUM planeringsunderlag (Länsstyrelsen)</p> <p>NNH och naturolyckor. (MSB)</p> <p>Översvämningar i Sverige 1901-2010. (MSB)</p> <p><u>Pågående projekt m.m.</u></p> <p>Dalälvsprojektet (Vattenregleringsföretagen, Länsstyrelsen, kommunen) Översvämningsskikten har långt bättre upplösning än de "gamla" från SMHI. Man kan på några utpekade ställen i samrådshandlingen se att dessa kommer att översvämmas vid ett 100-årsflöde.</p> <p>Klarälvsprojektet (Vattenregleringsföretagen, Länsstyrelsen, kommunen)</p> <p>Behandlar vattensystem i norr och söder i kommunen som rinner ner i Klarälven. Mycket bra upplösning.</p> <p><i>Översiktlig kartläggning av stabilitetsförhållanden inom bebyggda områden. (MSB 2011-2013)</i></p> <p>Översvämningförordningen (EU, MSB, Länsstyrelsen, kommunen)</p>	<p><i>I den kommuntäckande översiktsplanen finns en mer utförlig beskrivning av kunskapsläget (fram till 2008). Där finns också ett resonemang på hur kommunen ser på de underlagsmaterial som då fanns tillgängliga och vilka nivåer som kommunen tillämpar på vissa platser bl.a. Malungs kommun. Texten ska kompletteras med bl.a. hänvisning till den kommuntäckande översiktsplanen.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>Klimatanpassningsstrategin för Dalarnas län. (Länsstyrelsen)</p> <p>Den slutgiltiga handlingen bör redovisa vilka källor som använts.</p>	
<p>17. Vatten & Avfall i Malung-Sälen AB (VAMAS)</p> <p>Anser att sannolikheten är liten för framtida kommunal VA-anslutning för flera av de föreslagna LIS-områdena.</p> <p>Följande LIS-områden kan sannolikt anslutas till kommunalt VA:</p> <ul style="list-style-type: none"> 6 Malung, Ågatan 7 Malung, Storbyn 8 Malungs camping, Bullsjön 9 Malung, Moby 10 Malung, Mosjöarna 11 Malungsfors, Jommoholen 15 Öje, Östra Öje (delvis) 17 Limedsforsen, Västra Ärnäs 21 Norr om Kläppen 22 Kläppen Camping 24 Rörbäcksnäs, Siktån-Medskogstjärn 25 Rörbäcksnäs, Nordost Gorrtjärn 	<p><i>Synpunkten noteras.</i></p>
Politiska partier	
<p>18. Malung-Sälens socialdemokrater</p> <p>Har inget att erinra mot förslaget.</p> <p>De tidigare avstyckade tomter som är i strandnära områden bör kunna bebyggas.</p>	<p><i>När det gäller äldre avstyckade strandnära tomterna, se ovan under Samlade kommentarer till vissa frågeställningar.</i></p>
Institutioner, föreningar / organisationer	
<p>19. Dalarnas museum</p> <p>LIS-planens underlag medger inte en närmare bedömning varför Dalarnas museum anser att utbyggnad av områdena bör prövas i detaljplan eller områdesbestämmer.</p> <p>Generellt bör stor försiktighet iaktas rörande ny bebyggelse i kulturlandskapet med höga bevarandevärden som ligger i Västerdalälvens dalgång. Särskilt rör det bevarat odlings- och ängslandskap, ofta med kvarstående lador, och höga upplevelsevärden med utblickar och landskapsvyer. Här kan särskilt nämnas dalgången på sträckorna norr och söder om Lima kyrka, som rör LIS-område 19 i Torgås. I anslutning till kulturhistoriskt värdefulla bymiljöer bör inte det integrerade omgivande odlingslandskapet bebyggas eller ny randbebyggelse</p>	<p><i>Utbyggnad av nya bebyggelsegrupper ska föregås av detaljplaneläggning enligt rekommendationerna. Enstaka komplettering av befintlig bebyggelse kan dock ske utan planläggning, se även kommentar till skrivelse 1 Länsstyrelsen.</i></p> <p><i>Vad gäller område 19 så handlar det om turismutveckling, där en eventuell utbyggnad ska anpassas till områdets natur- och kulturvärden. Områdesbeskrivningen kompletteras med de försvarshistoriska värdena i enlighet med Länsstyrelsens yttrande.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>skapas. Bevarat odlingslandskap bör inte exploateras då det vanligen har ett kulturhistoriskt värde samt utgör en del av samhällets livsmedelsförsörjning.</p> <p>De fornminnesinventeringar som utförts i kommunen är delvis bristfälliga och ca 40 år gamla. Många av de lokaler som är lokaliserade är ungefärligt avgränsade, men vi förutsätter att det finns fler, ännu oupptäckta. Generellt behövs nya kunskapsunderlag för att kunna göra kvalificerade bedömningar av de föreslagna LIS-områdena.</p> <p>Tabellen på sid 52 behöver revideras i kolumnen "Fornlämningar etc". LIS-områdena 3 Långselen och 10 Malung, Mobyen bör få ett (X) och område 11 Malungsfors, Jommoholen bör få ett X.</p> <p>Med hänsyn tagen till betydelsen och karaktären hos vissa kulturmiljöer bör sex föreslagna LIS-områden helt utgå. 15 Östra Öje, sydvästra delen; 19 Torgås; 23 Läten; 27 Horrmund, Vervnäs samt nr 29-30 Horrmund, Olsbo. (För varje område anges mer detaljerade skäl i yttrandet.)</p> <p>Många LIS-områden är osäkra ur fornlämnings-synpunkt, vilket hänger samman med det bristfälliga kunskapsunderlaget samt områdenas lägen vid sjöar och vattendrag. Ett enkelt och kostnadseffektivt sätt att få ett bättre beslutsunderlag är att genomföra en arkeologisk förstudie. Följande 19 LIS-områden föreslås bli föremål för förstudie: 1 Tyngsjö; 3 Långselen; 4 Sjöhusen; 5 Norsudden; 6 Malung, Ågatan; 7 Malung, Storbyn; 8 Malung camping, Bullsjön; 9 Malung, Moby; 10 Malung, Mosjöarna, 11 Malungsfors, Jommoholen; 12 Öje, Törnåset; 13 Öje, Vallängsviken; 14 Öje, Öjesjön; 15 Östra Öje, mellersta och östra delen; 15a Öjesjön, Öster Hånåset; 16 Hässjön, Sjöändan; 17 Limesforsen, Västra Ärnäs; 18 Malung, Norra Fenningsberget samt 21 Norr om Kläppen. (För varje område anges mer detaljerade skäl i yttrandet.)</p> <p>I vissa LIS-områden, såsom Horrmunden, Kläppen, Torgås m fl ställen, vore det mycket värdefullt om det informerades om intressanta forn- och kulturlämningar genom att det sätts upp informationsskyltar och/eller ges ut broschyrer. Ytterligare intressant information än den idag kända kan komma fram med förstudie/utredningar och eventuella arkeologiska undersökningar.</p>	<p><i>I samband med framtida detaljplanarbeten får bedömning göras om ytterligare fornlämningsinventering behövs i det aktuella fallet.</i></p> <p><i>Tabellen redovisar om fornlämningar berörs inom området. Område 11 har fått en annan avgränsning och berör ej längre fornlämningsinventering. Beträffande område 3 och 10 så finns fornlämningar cirka 80 meter från området. Detta framgår av respektive områdes detaljkarta.</i></p> <p><i>Kommunens sammantagna bedömning av vilka områden som bör utgå med anledning av inkomna yttrande framgår ovan under Samlade kommentarer till vissa frågeställningar. Område 23, 29 och 30 utgår som LIS-områden.</i></p> <p><i>Kommunen noterar synpunkten. Behov av arkeologisk förstudie är en fråga som hanteras av Länsstyrelsen i samband med framtida detaljpanelläggning.</i></p> <p><i>Kommunen noterar synpunkten.</i></p>
<p>20. Hushållningssällskapet Lima-Transtrand</p> <p>Vill understryka behovet av hänsynstagande till vinterfoderproducerande åker- och ängsmark för att bevara förutsättningarna för djurhållning och fungerande brukningsenheter. Detta ska avse inte bara ännu existerande</p>	<p><i>Kommunen noterar synpunkten.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>brukningsenheter utan också att ur ett planeringsperspektiv också möjliggöra framtida återetablering av aktivt brukande.</p> <p>Planeringen behöver så långt möjligt beakta möjligheterna och förbereda för återställning av produktiv åkermark när annan användning upphör. Den fortgående processen med minskning av produktiv åkermark måste brytas</p> <p>Vill understryka behovet av hänsynstagande för att bevara både kulturmiljö och förutsättningarna för traditionell djurhållning på fåbodarna.</p> <p>Hänvisar till skrivelse 2007-11-26 med synpunkter till samråd avseende översiktsplan för Malung-Sälen kommun (bifogas)</p>	
<p>21. Naturskyddsföreningen Malung-Sälen</p> <p>Generellt</p> <p>För en kommun som vill satsa på turism är sjöar och vattendrag med tillgängliga stränder mycket mer värda än exploaterade stränder. Vi ser idag exempel på hur man t.ex. byggt om båthus till sommarstugor eller bebyggt långa strandsträckor med fritidshus, där en del har tomt ända ner till vattnet.</p> <p>Strandskyddet (100m) får inte frångås. Inventeringar och MKB ska göras på alla områden. Inga jordbruksmarker får tas i anspråk. Att bebygga nära Västerdalälven är ej genomtänkt med tanke på översvämningsrisker och kommande klimatförändringar. Praktiska aspekter med avlopp och vatten måste utredas.</p> <p>Ingen mer bebyggelse bör tillkomma vid Öjesjön, vars stränder är mycket hårt exploaterade.</p> <p>Synpunkter på föreslagna LIS-områden</p> <p><i>Område 1</i> Redan stor bebyggelse. Behövs ej mer.</p> <p><i>Område 5</i> Ordentliga kantzoner till våtmark.</p> <p><i>Områdena 6 och 7</i> Olämpliga p.g.a risk för översvämning.</p> <p><i>Områdena 10 och 11</i> Varning för rasrisker.</p> <p><i>Område 12</i> Inga ytterligare bebyggelse än redan beslutade.</p> <p><i>Områdena 13, 14 och 15</i> Inga ytterligare bebyggelse. Absolut ingen åkermark i</p>	<p><i>För ombyggnad av båthus till sommarstugor krävs både bygglov och strandskyddsdispens. För sådan åtgärd föreligger sällan sådana särskilda skäl som krävs enligt miljöbalken.</i></p> <p><i>Utpekandet av LIS-områden följer gällande lagstiftning, dvs avvägning ska göras mot natur- och kulturmiljövården, friluftslivets intressen samt översvämningsrisker och skredrisker.</i></p> <p><i>Se kommentar till skrivelse 42.</i></p> <p><i>Utformning av området sker i samband med detaljplaneläggning.</i></p> <p><i>Texten kompletteras med att lägsta grundläggningsnivå är +300,7 möh.</i></p> <p><i>Område 10 utgår.</i></p> <p><i>Området utgår eftersom det finns en gällande detaljplan för området.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>Öje får användas.</p> <p><i>Område 18</i> Gammal fåbodemiljö. Bör inte bebyggas med fritidshus.</p> <p><i>Områdena 19</i> Ej bebyggelse.</p> <p><i>Områdena 21</i> Bäcken är en nyckelbiotop och ska inte huggas ren.</p> <p><i>Områdena 26</i> Här finns jordbruksmark som absolut inte får bebyggas.</p> <p><i>Områdena 27, 28, 29, 30</i> Ingen bebyggelse utan en rejäl inventering av natur och kultur.</p>	<p><i>Synpunkten noteras.</i></p> <p><i>Området utgår, se kommentar till Länsstyrelsens skrivelse (1).</i></p> <p><i>Området kan komma att användas för turismutveckling.</i></p> <p><i>Vid detaljplaneläggning ska hänsyn tas till strandskyddet, vilket innebär hänsyn till naturvärden.</i></p> <p><i>Synpunkten noteras.</i></p> <p><i>Område 29 och 30 utgår, se kommentar till Länsstyrelsens yttrande (1). Texten kompletteras för områdena 27 och 28 med att behov av arkeologisk utredning ska prövas i samband med detaljplaneläggning.</i></p>
<p>22. Malungs Golfklubb</p> <p>Föreslår nytt LIS-område i syfte att undersöka möjligheterna för golfklubben ska att utöka sin verksamhet inom strandskyddsområdet.</p>	<p><i>I området finns höga natur- och kulturvärden som måste värnas vid utformningen av områdets nyttjande. Större delen av området utpekats som LIS-område. Innan detaljplan upprättas bedöms en arkeologisk utredning bli aktuell.</i></p>
Företag	
<p>23. Kläppen Camping Ski Resort</p> <p>Föreslår ändrad att område 22 Kläppen camping görs större. Lämnar förslag på ny gräns samt listar planerade åtgärder inom detta område, bl.a. fler campingplatser och fördjupad kanal med bryggor för kanoter, kajaker och små fiskebåtar. Dessutom tar skrivelsen upp utvecklingsidéer såsom att upprätta plan för etablering av bensin- och dieselstation, med tillägg av vindkraftsel och vätgas. Diskussion pågår med Trafikverket om rondell på riksvägen.</p>	<p><i>Den norra delen av föreslagen utvidgning bedöms ej lämplig med hänsyn till naturvärdena i strandzonen samt de mindre vattenområdena i anslutning till älven som ingår i Natura 2000-området Västerdalälven.</i></p> <p><i>Område 22 utökas något söderut med ungefär hälften av föreslagen utvidgning med hänsyn till att älvområdet även ska vara tillgängligt för det rörliga friluftsliv som värderar orördhet.</i></p>
<p>24. Tyngsjö Camping</p> <p>Vill ha ändring i tabellen på sid 50 i samrådshandlingen. För LIS-område 1 Tyngsjö ska även ändamålet "Turism" anges.</p>	<p><i>Tabell sid 50 kompletteras.</i></p>
<p>25. TeliaSonera Skanova</p> <p>Ingen erinran. Skanovas teleanläggningar/rättigheter</p>	<p>-</p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
berörs inte/påverkas inte av rubricerat planförslag.	
<p>26. Lima Besparingsskog</p> <p>Får såsom största markägare i Lima församling koni- nuerligt förfrågningar om att sälja tomtmark i strandnära lägen. Är positiva till att det ges möjlighet till byggna- tion i strandnära lägen och till att avstycka tomter från vår mark. I det utställda materialet är betydligt fler områden föreslagna inom Malungs församling än inom Lima församling. Lima är lite förfördelat i förslaget.</p> <p>Föreslår tre nya LIS-områden:</p> <p>Vid Tandsjöns sydvästra strand, i direkt anslutning till tidigare avstyckade och bebyggda tomter. Lättillgängligt via större skogsbilväg. El framdragen till bebyggelsen vid Tandsjölandet.</p> <p>Vid Rullviken, i direkt anslutning till bebyggelse, lättillgängligt via allmän väg.</p> <p>Vid norra ändan på Tisjön, nära exploaterat område på Gryckheden, lättillgängligt via allmän väg.</p>	<p><i>Föreslaget LIS-område vid Tandsjön utgörs till del av en höjdplatå. Om området ska bebyggas be- döms detta lämpligen ske utanför strandskydds- området, på höjden.</i></p> <p><i>Området vid Rullåns utlopp bedöms inte lämpligt för exploatering med hänsyn till de fornlämningar som finns i anslutning till Rullån och viken, bl.a. järnframställningsplats och boplatslämningar.</i></p> <p><i>Området vid Tisjön bedöms som lämpligt LIS- område tillsammans med del av angränsande område enligt skrivelse 33.</i></p>
<p>27. Transtrands Besparingsskog</p> <p>Är positiva till att det öppnas upp möjligheter till bygg- nation i strandnära lägen. Får såsom största markägaren i Transtrands församling ofta förfrågningar om att sälja tomtmark i strandnära lägen.</p> <p>Föreslår fyra nya LIS-områden:</p> <p>Vid norra delen av Horrmundsjön. Två fritidshus finns. Lättillgängligt via skogsbilväg som är öppen hela året. El framdragen till Lövnäs gård strax söder om området.</p> <p>Vid Hållsäterdammen ca 7 km öster om Transtrands Kyrkby. Inom området finns ett flertal fritidshus.</p> <p>På västra sidan om älven i Sälen strax norr om nya bron. Lämpligt för permanentboende.</p> <p>Vid Örholtjärn, delar av området är tidigare godkänt av Malung-Sälens kommun för byggnation.</p>	<p><i>Den norra delen av området bedöms lämpligt som LIS-område, men inte den södra delen av området som till del består av sumpskog.</i></p> <p><i>Området, som är ett brett skogsklätt näs utan möj- lighet till vägförbindelse över dammen, bedöms ej lämpligt att utveckla med ett flertal nya fritidshus i den strandnära zonen utöver de befintliga.</i></p> <p><i>Både området väster om älven vid Sälen (Viken) och området vid Örholtjärn berörs av översväm- ningsrisk och har dåliga siktförhållanden för väganslutning. Områdena bedöms inte lämpliga för etablering av en grupp nya bostadshus.</i></p>
Markägare, privatpersoner	
<p>28. Eva Albertsson genom Jan-Åke Berg</p> <p>Vill, som ägare till fastigheten Bu 15:6 vid Hässjön, att</p>	<p><i>Området ligger på andra sidan sjön från område 16 Hässjön, Sjöändan, och utgörs av en skogklädd</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
fastigheten tas med i LIS-projektet.	<i>höjd (delvis hygge) som sluttar i väster, nordväst och norr ner mot Hässjön. Strandslutningen bedöms ej lämplig att bebygga p.g.a. norrläget och den branta lutningen. Eventuell bebyggelse bör förläggas på höjdplatån, men detta område ligger utanför strandskyddsområdet och prövas därför i annan ordning, inte genom utpekande av LIS-område.</i>
<p>29. Boris Andersson</p> <p>Vill, som ägare till fastigheten Östra Horrmund 2:9 vid Horrmundsjön, att fastigheten tas med som LIS-område.</p>	<i>Områdets västra del ligger direkt norr om område 28 Horrmund, Persbo. Område 28 utvidgas norrut. Området mellan vägen och sjö bedöms inte vara lämpligt att exploatera ytterligare.</i>
<p>30. Mattias Andersson</p> <p>Lämnar förslag till nytt LIS-område vid Kvien, söder om område 2 Råforsen. Väg finns. Lätt att ansluta till elnät. I området finns fritidshus och båttramp. Vid område 2 är det däremot svårt att anlägga båtplatser samt svårt att från område 2 komma under bron och ut på Kvien med båt vid normalt vattenstånd.</p>	<i>Område 2 bedöms som ett lämpligt LIS-område. Det föreslagna området längre söderut bedöms lämpligt för bebyggelse öster om vägen, men inte mellan vägen och Uvan.</i>
<p>31. Håkan Bergqvist</p> <p>Föreslår att tre olika delar av fastigheten Grimsåker 11:4 tas med i LIS-planeringen.</p>	<p><i>Ett av områdena ligger på östra stranden av Västerdalälven, strax norr om LIS-område nr 6. Fastigheten berörs av översvämning och är inte lämplig för bebyggelse.</i></p> <p><i>Två områden ligger vid sjön Tyngen inom fördjupad översiktsplan för Öjesjön. Det norra av dessa områden ligger till större delen inom ett område som i översiktsplanen är utpekat som möjligt att komplettera befintlig fritidsbebyggelse (Fk1). Delar av detta område läggs ut som LIS-område.</i></p> <p><i>Det andra området vid Öjesjön ligger på del av ett obebyggt näs och bedöms inte lämpligt.</i></p>
<p>32. Lars Björlin</p> <p>Äger en fastighet vid Vallängsviken Öjesjön och emottar sig i händelse av en exploatering av LIS-område 13 Öje, Vallängsviken, starkt att denna fastighets infart förvandlas till genomfart till område 13.</p> <p>Det är för många LIS-områden föreslagna vid Öjesjön. Speciellt sjöns västra strand kommer bara att ha någon enstaka vik kvar för friluftsliv och växt- och djurliv.</p>	<i>Område 13 ges en ny avgränsning för att möjliggöra alternativa trafiklösningar. Den slutliga utformningen av området prövas i samband med detaljplanläggning.</i>
<p>33. Lars-Åke och Per-Olof Bois</p> <p>Föreslår flera nya LIS-områden som samtliga föreslås</p>	<i>Norra delen av området vid Hässjön omfattar tre</i>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>kunna bebyggas med fritidshus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vid Hässjöns norra del. Båthusplats och stugor finns redan idag. - Vid Tandsjön (fyra delområden). - Vid Tisjön, fritidshus finns redan idag. 	<p><i>uddar varav en är bebyggd, den södra delen är oexploaterad. Inga vägar finns i området och stora delar av området är låglänt. Sammantaget bedöms området olämpligt att exploatera.</i></p> <p><i>Vid östra sidan av Tandsjön ligger tre delområden i anslutning till Mora kommun och det fjärde området ligger mitt emot på västra stranden av sjön. Samtliga områden är oexploaterade och endast något enstaka fritidshus finns utmed denna del av Tandsjön. Cirka 2 km söder om områdena finns ett utpekat område för vindkraft i Mora kommun. Det västra området ligger inom naturvårdens riksintresse Lybergsåsen-gravbergskölen-Storkölen. Sammantaget bedöms det ej lämpligt med LIS-område vid Tandsjön.</i></p> <p><i>Den norra delen av föreslaget LIS-område vid Tisjön, norr om udden, bedöms som lämpligt tillsammans med föreslaget område i skrivelse 26.</i></p>
<p>34. Sune Brändholm</p> <p>Vill, som ägare till fastigheten Västra Horrmund 8:1, där LIS-område 29 Horrmund, Olsbo ligger, att LIS-området utökas norrut.</p> <p>Vill, som ägare till fastigheten Västra Horrmund 9:1 att även delar av denna tas med som LIS-område.</p>	<p><i>Område 29 utgår med anledning av Länsstyrelsens yttrande (1), se ovan. Området bedöms inte lämpligt.</i></p> <p><i>Fastigheten Västra Horrmund 9:1 ligger på ett näs strax norr om område 29. Området bedöms inte lämpligt med hänsyn till riksintresse för kulturmiljön vid Horrmundsjön, se även Länsstyrelsens yttrande (1) ovan.</i></p>
<p>35. Börje Cedeskog</p> <p>Vill att LIS-område 14 Öje, Öjesjön utökas söderut. Fritidshus med vägar finns redan i området, ytterligare anslutningar på E45 behövs därmed inte.</p>	<p><i>För Öjesjön finns en fördjupad översiktsplan upprättad. Det föreslagna LIS-området ligger inom en strandsträcka med endast enstaka fritidshus. Norr och söder om föreslaget område finns föreslagna LIS-områden, som i stort även överensstämmer med den fördjupade översiktsplanen. För att inte få en sammanhängande bebyggelse utmed Öjesjöns västra strand bedöms det inte som lämpligt med ytterligare LIS-område i denna del av sjön.</i></p>
<p>36. Rune Dahnell</p> <p>Beträffande område 4 Sjöhusen: det finns ett antal osålda tomter med sjöutsikt vid Sjöhusen (Västra Utsjö 1:32-1:35 och 1:39-1:40). Vill uppmärksamma detta innan kommunen skapar ytterligare svårsålda tomter.</p> <p>Äger fastigheten Västra Utsjö 1:26, som ligger närmast område 4. Begär, tillsammans med grannen Kjell Rask på Västra Utsjö 1:25, att tomtgränserna mot sjön för dessa fastigheter ska dras rakt ner mot sjön i stället för snett, om tomtindelning inom område 4 blir aktuellt.</p>	<p><i>För det till LIS-område 4 angränsande området finns en gällande detaljplan. Kommunen är medveten om att det finns tomter som inte är ianspråktagna i området, men vill ändå möjliggöra att ytterligare tomter kan tillkomma på sikt. De förslag som lämnats på förändringar inom detaljplanen kräver detaljplaneändring. Kommunen bedömer dock att det inte är lämpligt att planlägga parkmark som tomtmark. Den mindre del av fastigheten som gränsar direkt mot Skepphussjön är ej</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
	<i>planlagd (undantogs vid länsstyrelsens fastställelse) och bedöms inte lämplig som tomtmark med hänsyn till att passagemöjlighet ska finnas utmed stranden.</i>
<p>37. Nils-Erik och Ingalill Eklund</p> <p>Vill, som ägare till tre avstyckade tomter, Östra Utsjö 18:8, Östra Utsjö 18:9 och Östra Utsjö 18:10, vid Långselen, att dessa fastigheter tas med som LIS-område.</p> <p>Har under många år av besked från olika myndigheter uppfattat att tomterna ska gå att bygga på, men när strandskyddslagstiftningen skärpts ter sig detta som omöjligt om de inte utpekas som LIS-område. Har haft kostnader för inköp, avstyckning, förhandsbesked och årlig fastighetsskatt för ”tomtmark i strandnära läge”. Får inte tomterna bebyggas så är detta bortkastat.</p> <p>Tomterna omges av befintlig bebyggelse och gränisar inte till vattnet.</p>	<p><i>Östra Utsjö 18:9 och 18:10 har tomtgränsen drygt 90 meter från stranden. Fastigheten Östra Utsjö 18:8, som ligger helt inom strandskyddsområde har en sådan utformning och belägenhet att tillgängligheten till strandområdet delvis kan försvåras. Ett LIS-område läggs ut för del av det föreslagna området. Exakt avgränsning får övervägas i samband med ev. ansökan om bygglov och strandskyddsdispens.</i></p>
<p>38. Sören Enström</p> <p>Föreslår nytt LIS-område vid Åckensjön.</p>	<p><i>Föreslaget område ligger på ett näs ut i Åckensjön, vars stränder i princip är oexploaterade. En utbyggnad inom strandskyddsområdet bedöms ej lämpligt.</i></p>
<p>39. Solveig och Lennart Eriksson</p> <p>Vill, som ägare till fastigheten Holarna 6:9, inom LIS-område 13 Öje, Vallängsviken att väganslutning till nya tomter inte görs via befintlig väg till Holarna 1:9.</p> <p>Fastighetsgränserna på kartbild i samrådshandlingen sid 26 är inte korrekta. Väganslutning till Holarna 6:9 ligger utanför fastighetsgräns på kartan, men enligt gamla avstyckningskartor inom fastigheten.</p> <p>Lämnar även synpunkter på hur exploatering av område 13 bör ske, bl.a. med hänsyn till fågellivet.</p>	<p><i>En framtida utbyggnad i området ska föregås av detaljplaneläggning som innebär att områdets disposition studeras i detalj bl.a. vad gäller trafikförsörjningen av nya tomter. Avgränsningen av område 13 förändras för att möjliggöra alternativa trafiklösningar inom området.</i></p>
<p>40. Erik Gudmundsson</p> <p>Vill, som ägare till fastigheten Västra Horrmund 11:2 vid Horrmunden, att fastigheten tas med som LIS-område.</p>	<p><i>Fastigheten, som är en äldre avstyckad tomt och ligger direkt i anslutning till Horrmundsjön, är endast cirka 40 meter djup. Det innebär att det inte är möjligt att på fastigheten anordna en passage mellan sjön och en tillkommande bebyggelse. Området är därmed inte lämpligt som LIS-område.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>41. Anna Ivarsdotter, Backa Bengt Eriksson m.fl.</p> <p>Vill, som ägare till fastigheten Östra Utsjö 7:20 på Gölloholmen vid Långselen att Gölloholmen inkluderas i LIS-område 3 Långselen. Gölloholmen har byggbara tomter och tillhör det gamla fäbodväsendet som idag utvecklats till fritidsboende. Den hör alltså till historiskt bebyggd mark</p>	<p><i>Fastigheten ligger på Gölloholmen i Storsjön. Holmar och mindre öar är generellt olämpliga att bebygga med hänsyn till strandskyddsbestämmelserna. Se även skrivelse 59.</i></p>
<p>42. Kerstin Ivarsson</p> <p>Vill, som ägare till fastigheterna Tyngsjö gård 1:10 och 1:52 att dessa tas bort från LIS-område 1 Tyngsjö. Ingen mera byggnation eller försäljning av tomtmark kommer att ske. Vägen ner till fastigheten är privat, men servitut finns till övriga sommarstugor.</p>	<p><i>LIS-området 1 Tyngsjö bedöms som strategiskt för eventuell framtida utveckling. Men det är fastighetsägarna i området som avgör om och när man vill sälja marken för exploatering.</i></p>
<p>43. Tomas Isaksson</p> <p>Område 11 Malungsfors, Jommoholen är olämpligt att bebygga. Skred sker i strandbrinken. Området används som skolskog av Malungsfors skola och är flitigt använt för allmänhetens friluftsliv.</p> <p>Svårt att hitta byggbara platser längs Västerdalälven p.g.a. risk för översvämningar och ras/skred. Söder om bron på östra sidan av älven vid Malungsfors finns ett möjligt, mindre område</p>	<p><i>LIS-området behålls, men har begränsats i norr och söder. Kommunens uppfattning är att det finns likvärdiga naturområden i närheten som kan nyttjas av skolan. Strandområdet kommer även fortsättningsvis vara tillgängligt, eftersom passage ska finnas utmed stranden. Områdets disposition ska studeras närmare vid detaljplanläggning. Då ska även översvännings- och skredrisker utredas.</i></p> <p><i>Området vid bron i Malungsfors utgörs närmast Västerdalälven av en tydlig åsrygg som nyttjas av allmänheten. Ett flertal stigar finns i området. Norr om åsen finns öppen jordbruksmark, som huvudsakligen ligger utanför strandskyddsområdet. Lämpligheten att bebygga av denna del kan prövas utan utpekande av LIS-område.</i></p>
<p>44. S Holger Jonsson</p> <p>Föreslår en utökning åt nordost av LIS-område 6 Malung, Ågatan. Föreslår nya gång- och cykelvägar norr om detta område, som förbinder det med Södra Grimsåker utan att väg 71 behöver nyttjas.</p>	<p><i>Huvuddelen av fastigheten berörs av översvänningsrisk och är därmed inte lämplig för bebyggelse. Synpunkten om nya gång- och cykelvägar har noterats.</i></p>
<p>45. K-G Karlsson och Hans Lennart Persson</p> <p>Föreslår nytt LIS-område vid Gårdssjön (del av Stor-kappsjön).</p>	<p><i>Gårdssjön ingår i Klappsjöarna som är utpekade som lokalt intresse för det rörliga friluftslivet och området är populärt för fritidsfiske. Med hänsyn till att avståndet mellan sjö och befintlig väg endast är lite drygt 100 meter, så bedöms det som ej möjligt att anordna fritidsbebyggelse och samtidigt behålla goda passagemöjligheter utmed</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
	stranden.
<p>46. Torbjörn och Gunnar Kristiansson</p> <p>Föreslår fyra nya LIS-områden lämpade för friluftsliv och fritidsboende: Bygärdet 2:6, Kråkdammen vid Årån Bygärdet 2:6, Hållnäset vid Hässjön. Torgås 6:2, Vargnäset vid Ögån. Torgås 6:2, Södra Lötsjön</p> <p>Föreslår ett nytt LIS-område lämpat för friluftsliv och permanentboende: Torgås 6:2, Motjärnen</p>	<p><i>Området vid Kråkdammen, Årån, är redan bebyggt och det bedöms, med hänsyn till fastighetens bredd, inte möjligt till ytterligare bebyggelse och samtidigt behålla passagemöjligheter utmed ån, som är av intresse för fritidsfiske.</i></p> <p><i>Området vid Hållnäset vid Hässjön utgörs av ett näs. Där det finns ett befintligt fritidshus. Generellt bör inte näs bebyggas och det bedöms inte möjligt att bebygga näset ytterligare och samtidigt behålla passagemöjligheterna utmed stranden. En mindre del av området i nordväst ligger utanför strandskyddet.</i></p> <p><i>Området vid Ögån ligger utmed den slingrande ån. En befintlig byggnad finns. Det bedöms inte möjligt att bebygga området och samtidigt behålla passagemöjligheter utmed ån.</i></p> <p><i>Området vid södra Lötsjön ligger inom riksintresse för kulturmiljö. Några hundra meter norr om området finns två fornlämningar vid stranden. Den östra delen av området berörs ej av strandskyddsbestämmelser. Sammantaget bedöms ej området som lämpligt som LIS-område.</i></p> <p><i>Området vid Motjärnen består av två delområden. Det östra området ligger mer än 100 meter från tjärnen och omfattas inte av strandskydd. Det västra delområdet berörs i väster av översvämningrisk och bedöms inte som ett lämpligt LIS-område.</i></p>
<p>47. Lars Landström</p> <p>Vill, som ägare till fastigheten Tällbyn 15:4 vid Vallsjön att fastigheten tas med som LIS-område.</p>	<p><i>Föreslaget LIS-område Vallsjön utgörs av ett stort, relativt låglänt skogsområde med många mindre våtmarker. Den byggbara marken bedöms i stor utsträckning ligga i östra delen av området utanför strandskyddsområdet och därmed kan lämpligheten att bebygga området prövas utan utpekande av LIS-område.</i></p>
<p>48. Ove Lind</p> <p>Föreslår fem nya LIS-områden: Röen i nordöstra Sälen, tre områden för bostadsändamål.</p>	<p><i>Det nordliga området ligger inom redan föreslaget LIS-område (nr 26 i samrådshandlingen). De övriga två föreslagna tomterna/områdena utgör så kallade lucktomter. Kommunen bedömer att dessa tomter kan bebyggas och område 26 utökas därför söderut.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>Västra Långstrand , för industri.</p> <p>Västra Horrmund 4:5, vid Horrmunden, för bostadsändamål</p> <p>Sälbo, vid Västerdalälven, för bostadsändamål. Sälbo, vid Västerdalälven, för camping.</p>	<p><i>Den östra del av förslaget område, som omfattas av strandskydd, berörs av översvämningsrisk. Bebyggande av den västra delen av fastigheten kan prövas i annan ordning.</i></p> <p><i>Området ligger inom kulturmiljö av riksintresse och utgör en lucka i befintlig bebyggelse. En utbyggnad på fastigheten kan prövas strax väster om förslaget område, på en del av fastigheten som ligger utanför strandskyddsområdet.</i></p> <p><i>Området består av fyra delområden utmed en relativt bebyggd del av Västerdalälven. Det nordligaste området samt del av nästa område berörs av översvämningsrisk. Den näst sydligaste delen utgör en smal "lucktomt", som skulle komma att begränsa passagemöjligheterna till älven om den bebyggs. Det sydligaste område bedöms kunna utgöra LIS-område, för bostadsbebyggelse eller eventuellt en liten fiskcamp. Områdets lämplighet ska studeras närmare i samband med detaljplanläggning.</i></p>
<p>49. Hans-Olof Lundberg</p> <p>Vill, som ägare till fastigheten Grimsåker 29:5, att del av fastigheten tas med som LIS-område.</p>	<p><i>Området ligger i anslutning till en landtunga mellan Övre och Nedre Mjönorstjärn i östra delen av Öjen. Strandskyddet bör inte upphävas i denna del. Huvuddelen av området ligger dock utanför strandskyddet och en eventuell utbyggnad kan prövas i annan ordning.</i></p>
<p>50. Jan-Olov Mattson (2 yttranden)</p> <p>Föreslår tre nya LIS-områden:</p> <p>Två områden vid Resjön, i anslutning till befintlig fritidshusbebyggelse.</p> <p>Rövallsheden vid Tisjön, lämpligt för fritidshusbebyggelse.</p>	<p><i>Områdena vid Resjön bedöms inte lämpliga för LIS-utbyggnad eftersom området utgör värdefull kulturmiljö med ett flertal stenåldersbosättningar. Det västra området gränsar mot en stenåldersboplats i sydost och inom det östra området finns en stenåldersboplats vid stranden.</i></p> <p><i>Området vid Rövalla har utpekats som värdefullt för naturvården med intressanta geologiska bildningar, rikt fågelliv och tilltalande landskapsbild. Området är intressant för friluftsliv och fritidsfiske. Området bedöms inte som lämpligt att bygga inom strandskyddet.</i></p>
<p>51. Lars-Åke Nilsson m.fl.</p> <p>Vill, som ägare till fastigheter vid Horrmunden, att dessa tillsammans får bilda ett LIS-områden:</p> <p>Östra Horrmund 3:3 (del av) och 3:11, ägare Lars-Åke Nilsson</p>	<p><i>Området gränsar mot tidigare vid samrådet redovisat område 27. Det bedöms möjligt att utvidga området österut. Passagemöjligheter ska dock finnas mot Horrmunden vid Vervans utlopp.</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
<p>Östra Horrmund 3:13, ägare Lars-Fredrik Nilsson Östra Horrmund 3:10, ägare Anita Sortodden Östra Horrmund 3:12, ägare Björn Johansson.</p>	
<p>52. Jacob Nordin</p> <p>Föreslår fyra nya LIS-områden: Örviken-Tisjön, Rissätra 10:2 Ekströms udde-Tisjön, Rissätra 30:1 Kommunens båthus, Rissätra 30:1 Aspnäset, Hässjön, Rissätra 4:5</p>	<p><i>Områdena vid Tisjön, inklusive området norr om kommunens båthus, bedöms ej som lämpliga för LIS-utveckling p.g.a. naturvärden, se skrivelse 50.</i></p> <p><i>Området vid Hässjön ligger längst ut på Aspnäset i direkt anslutning till sjön utan passagemöjligheter. Området bedöms inte vara lämpligt för LIS, se även kommentar till skrivelse 56.</i></p>
<p>53. Kerstin och Curt Nygårds</p> <p>Vill att fastigheten Husom 11:13, vid Rogsjön, blir LIS-område.</p>	<p><i>Även skrivelse 58, som ligger strax söder om aktuell fastighet, har föreslagit LIS-område. Bebyggelsen kan dock inte förläggas på själva uddarna, eftersom dessa är av särskilt intresse för friluftslivet och behöver vara fria för passage. Däremot finns en tallbevuxen kulle söder om dessa fastigheter som bör kunna bebyggas, men detta område ligger utanför strandskyddet och berörs således inte av utpekande av lämpliga LIS-områden.</i></p>
<p>54. Arne Olsson (2 yttranden)</p> <p>Föreslår, tillsammans med fastighetsägarna, att fastigheten Grimsåker 1:40 tas med som LIS-område.</p>	<p><i>Fastigheten ligger inom område Fk1 (dvs område med befintlig fritidsbebyggelse med möjlighet till kompletteringar) i den fördjupade översiktsplanen för Öjesjön. Område 13 Öje, Vallängsviken utökas i enlighet med tidigare ställningstagande i FÖP.</i></p>
<p>55. Göran Olsson</p> <p>Föreslår att del av fastigheten Mobyarna 60:11 tas med som LIS-område.</p>	<p><i>Området består av en flikig strandlinje med flera små uddar, som till del är bebyggda. Stor del av området är också sankt och låglänt. Ingen ytterligare bebyggelse bör tillkomma på eller i direkt anslutning till uddarna. Ny bebyggelse bör i första hand förläggas norr om vägen. Eftersom detta område berörs av strandskydd för några mindre vattendrag läggs ett LIS-område ut.</i></p>
<p>56. Andreas Renheim</p> <p>Föreslår fyra nya LIS-områden: Tisjön Sävungnäset Tisjön Örviken Hässjön Aspnäset Hässjön Sjöändan</p>	<p><i>Området vid Sävsviken i Tisjön omfattas av utpekade naturvärden, se skrivelse 50, och bedöms inte lämpligt för LIS-utveckling.</i></p> <p><i>Inom området vid Örviken finns ett flertal fornlämningar i strandområdet. Huvuddelen av området utmed stranden är tätbebyggt med små fritidshus</i></p>

Remissynpunkter i sammanfattning	Kommentarer
	<p>samt båthus. Sammantaget bedöms att området inte ska utökas ytterligare.</p> <p>Området vid Aspnäset, Hässjön omfattar ett flertal uddar och näs. Dessa bör inte bebyggas eftersom de har stort värde för friluftslivet. Se även skrivelse 52.</p> <p>Även området norr om Sjöändan i Hässjön omfattar en sjöstrand som är mycket flikig med uddar och små vikar utmed östra stranden samt området kring Hisåsbåhusen på västra stranden. Vid Hisåsbåhusen och på med motstående udden på östra stranden finns ett flertal fornlämningar. Området bedöms som värdefullt för friluftslivet och inga nyetableringar av bebyggelse bör tillkomma inom strandskyddsområdet.</p>
<p>57. Erik Stigsson</p> <p>Föreslår att fastigheten Grimsåker 12:15 tas med som LIS-område.</p>	<p>Området omfattar en avstyckad fastighet som ligger i direkt anslutning till strandkanten. Fastigheten gränsar i norr mot sumpskog, som har biotopvärde. På grund av fastighetens storlek är det ej möjligt att anordna en passage för allmänheten utmed stranden vid den aktuella tomten.</p>
<p>58. Sven-Erik Strömgren</p> <p>Vill, som ägare till fastigheten Husom 31:3 vid Rogsjön, att fastigheten tas med som LIS-område.</p>	<p>Se kommentar ovan till skrivelse 53.</p>
<p>59. Staffan Torstensson</p> <p>Förestår att fastigheten Östra Utsjö 7:21 tas med i som LIS-område.</p>	<p>Fastigheten ligger på Gölloholmen i Storsjön. Öar bedöms generellt som olämpliga för utpekande av LIS-områden, eftersom de har stort värde för friluftslivet. På Gölloholmen finns även kulturlämningar. Se även skrivelse 41.</p>
<p>60. Magnus Åhrlin</p> <p>Föreslår att fastigheten Gärdet 2:6/2 tas med som LIS-område, eventuellt omkringliggande områden också.</p>	<p>Området utgörs till del av udde. Väster om udden är marken relativt sank. Området bedöms inte som lämpligt för LIS, se även kommentar till skrivelse 35 som omfattar området direkt norr om denna fastighet.</p>
<p>61. Marcus Öjes</p> <p>Föreslår att område 5 Norsudden, Bondselen, utökas åt nordost, på del av Grimsmyrheden 12:24. Man kan bygga fritidsbostäder i anslutning till befintlig bebyggelse.</p>	<p>LIS-området Norsudden utvidgas åt nordost så att västra delen av fastigheten ingår.</p>

KORT REFERAT AV SAMRÅDSMÖTENA

I det nedanstående lämnas kortfattade sammanställningar av synpunkter som framförts muntligt vid samrådsmöten i Malung, Sälen och Lima.

Synpunkterna kommenteras här endast i de fall de inte även framförts i något skriftligt samrådsyttrande. Se hänvisning till resp. yttrande med kommentar.

Nedan redovisas de synpunkter som berörde LIS-planeringen. Muntliga synpunkter av rent redaktionell karaktär, handläggningsfrågor o dyl tas normalt inte upp i denna sammanställning.

Malung (IOGT-NTO-gården), 2012-04-12

Mötet samlade ca 14 besökare. Från Malung-Sälens kommun deltog kommunalrådet Kurt Podgorski, ordf. byggnadsnämnden Erik Andersson samt miljö- och byggchef Lena Bergman.

Samfällighetsområden i byar bör tas med som LIS-områden.	<i>Samfällighetsområdena är ofta avsedda för gemensamma båthusplatser och bad. Detta är sådana åtgärder som måste ligga vid vatten och det därför kan finnas särskilda skäl för strandskyddsdispens. Om byasamfälligheterna anser att det finns områden som är lämpliga för utbyggnad av bostäder/-fritidshus eller för någon annan verksamhet bör man redovisa detta skriftligen till kommunen, som har att ta ställning till om dessa områden är lämpliga som LIS-områden.</i>
Varför pekas områden som redan är bebyggda ut som LIS-områden?	<i>Att peka ut dessa som LIS-områden möjliggör utbyggnad på obebyggda tomter/platser inom områdena.</i>
LIS-område 3 <i>Långselen</i> kan eventuellt utökas åt nordväst.	<i>Utökning åt nordväst synes hamna utanför strandskyddsområdet och kan prövas utan utpekande av LIS.</i>
LIS-område 6 <i>Malung, Ågatan</i> är olämpligt p.g.a. översvämningsrisk.	<i>Denna kunskap tas med i de överväganden som görs efter samrådet.</i>
Område 7 <i>Malung, Storbyn</i> är olämpligt p.g.a. erosionsrisk vid älven.	<i>Denna kunskap tas med i de överväganden som görs efter samrådet.</i>
Område 8 <i>Malungs camping, Bullsjön</i> är olämpligt p.g.a. översvämningsrisk.	<i>Detta LIS-område är avsett för camping och översvämningsrisken ska beaktas vid ställningstaganden om vilken typ av ny bebyggelse som är lämplig.</i>
LIS-område 10 <i>Malung, Mosjöarna</i> är olämpligt p.g.a. översvämningsrisk enligt Räddningstjänstens data.	<i>Denna kunskap tas med i de överväganden som görs efter samrådet.</i>
LIS-område 13 <i>Öje, Vallängsviken</i> : fastighetsägare i norra delen av området vill inte ha infartstrafiken via bef. väg.	<i>Vid en utbyggnad av området ska detaljplan upprättas, varvid frågor om t.ex. lämplig tillfart ska prövas.</i>
Förslag till två nya LIS-områden: i anslutning till område 3 <i>Långselen</i> samt i Malung mellan järnvägsstationen och älven.	<i>Dessa förslag tas med i de överväganden som görs efter samrådet. [Anmärkning: I granskningshandlingen tas dessa LIS-områden med.]</i>
Det finns 159 obebyggda tomter i strandnära läge i	<i>Inför kommande utställningshandling ska dessa tomter analyseras utifrån om de är</i>

kommunen enligt Skatteverkets underlag.	<i>lämpliga att peka ut som LIS-områden.</i>
Kompletera planen med LIS-områden för fisketurism längs med älven.	<i>Kommunen tar gärna emot förslag på sådana områden.</i>

Lima (Folkets Hus, Limesforsen), 2012-04-16

Mötet samlade 10 besökare. Från Malung-Sälens kommun deltog kommunalrådet Kurt Podgorski, ordf. byggnadsnämnden Erik Andersson samt miljö- och byggchef Lena Bergman.

Kommer det att finnas möjlighet att komplettera med ytterligare LIS-områden efter samrådets slut den 7 maj?	<i>Förslag till nya LIS-områden bör inlämnas under samrådstiden.</i>
Varför har tillgång till elnät varit en utgångsförutsättning för utpekande av LIS-områden? För enkla sportstugor behövs inte el och behovet av fritidshus är stort.	<i>Områdernas attraktivitet bedömts vara större om tillgång till el finns, även för fritidsboende. Detta är dock inte ett krav utan en helhetsbedömning görs om lämpligheten.</i>
Alldeles för få LIS-områden är föreslagna. Varför kan man peka ut de områden som <u>inte</u> är lämpade för LIS i stället för de områden som är lämpade?	<i>Lagen är inte avsedd att ge möjligheter att generellt peka ut stora områden. Planen måste visa att de föreslagna LIS-områdena är <u>särskilt lämpade</u> att bidra till landsbygdsutveckling.</i>
I Lima finns flera stora sjöar där inga LIS-områden pekats ut. Varför?	<i>Bristande tillgång till el, va och service, vilket har utgjort grund för urvalet för utpekande av LIS-områden.</i>
Problemet med att kunna bygga fritidshus är större än problemet med att få till tomter för permanentboende.	<i>LIS-tillägget är till för att ge bättre möjligheter att bygga i vissa områden. Det blir inte sämre möjligheter för övriga områden. Man kan välja att bygga utanför strandskyddsområdet eller i vissa fall ansöka om dispens.</i>
Områden för permanentboende är också viktigt, gärna små lägenheter, 1:or och 2:or.	<i>LIS-områden för permanentboende redovisas i planen, bl.a. i Malung.</i>
Går det att förlänga samrådstiden?	<i>Samrådstiden är generöst tilltagen för att ge stor möjlighet att yttra sig och tydlig annonsering har skett.</i>
LIS-områdena som pekas ut är för små. Hur stora får de maximalt vara? Varför kan man inte peka ut en hel sjö, t.ex. Hässjön?	<i>Det finns ingen exakt begränsning i areal, men underhandskontakter med Länsstyrelsen har visat att områdenas storlek behöver begränsas. Att peka ut en sjö och motivera att hela strandområdet är särskilt lämpat för LIS är svårt.</i>
Det borde vara mycket fler områden. Varför ska vissa markägare få bygga men andra inte?	<i>Att peka ut väldigt många områden är svårt eftersom områdena ska motiveras som särskilt lämpade för LIS.</i>
Område 16 vid Hässjön är redan fullbyggt, varför föreslås det som LIS-område? Och varför är det inte större, skulle kunna utsträckas både norrut och österut?	<i>Inom område 16 finns ett par obebyggda tomter och utpekandet möjliggör att även dessa bebyggs.</i>
Vid norra delen av Tisjön har Besparingen skog, varför har ingen tillfrågat dem om de vill ha LIS-områden där?	<i>Bra om frågan dryftas i Besparingens styrelse och om de lämnar samrådsyttrande.</i>
I översiktsplanetillägget sägas att LIS-områdena bör	<i>Avsikten är att hela området och dess ut-</i>

detaljplaneläggas. Är det möjligt att få bygga på enstaka tomt inom LIS-område utan detaljplaneläggning?	<i>formning prövas i ett sammanhang. Länsstyrelsen har också betonat vikten av planläggning så att frågor om fornlämningar, översvänningsrisker m.m. belyses samlat.</i>
Behöver man ta reda på vem som äger marken om man vill föreslå ett område som LIS-område?	<i>Nej, och det har heller inte kommunen gjort under LIS-arbetet. Att ett område utpekats som LIS-område är ingen garanti varken för att någon vill bygga där eller att markägaren vill att det bebyggs.</i>
Det är ett problem att tomtmark [i strandnära lägen] ska tas upp i deklARATIONEN men sedan får man inte bygga på den. Det blir orättvist om t.ex. syskon delat på en fastighet och en fått gården medan den andra inte får bygga på sin bit.	<i>Inför kommande utställningshandling ska dessa tomter analyseras utifrån om de är lämpliga att peka ut som LIS-områden. Skattemyndigheten har också bett att få underlag från kommunen på vilka fastigheter som inte bedöms kunna bebyggas för att därmed ändra taxeringen.</i>
Vad krävs för att få dispens från strandskyddet?	<i>Särskilda skäl finns angivna i strandskyddslagstiftningen. Ett särskilt skäl är befintlig tomtplats.</i>
Hur går LIS-planeringen i grannkommunerna?	<i>Vansbro upprättar just nu ny kommuntäckande ÖP och tar med LIS i den. Smedjebacken har gjort ett tillägg till ÖP, ungefär med samma principer som Malung-Sälen. Mora-Orsa är på gång.</i>
Är det stor efterfrågan på tomter i kommunen (förutom i Sälen)?	<i>Nej, men de som vill köpa tomt vill ha attraktiva lägen.</i>

Sälens by/Transtrand (Olnispa bystuga), 2012-04-17

Mötet samlade 13 besökare. Från Malung-Sälens kommun deltog kommunalråden Kurt Podgorski och Tom Martinsson, ordf. byggnadsnämnden Erik Andersson samt miljö- och byggchef Lena Bergman.

Dispens från strandskydd kan enligt miljöbalken ges bl.a. för områden som är avskilda från stranden av en väg. Hur och vem bestämmer tolkningen av vad som betraktas som väg?	<i>Detta anges inte tydligt i lagtexten, utan tolkning sker. Vägledning finns från Naturvårdsverket.</i>
Om ett område kommer med i översiktsplanetillägget som LIS-område, är det då säkert att man får bygglov där?	<i>Det är inte helt säkert. I bygglovprövningen kan nya faktorer komma fram som ska beaktas. Områdets utformning ska också studeras närmare i samband med detaljplaneläggning.</i>
Hur har LIS-områdena valts ut?	<i>Ett första urval gjordes av en praktikant på kommunen, på grundval av vissa urvalskriterier. Detta urval har sedan bearbetats vidare. (Arbetsmetod och urvalskriterier beskrivs i planen.)</i>
Kommunen borde automatiskt lägga in alla obebbyggda tomter i strandnära lägen som LIS-områden.	<i>Inför kommande utställningshandling ska dessa tomter analyseras utifrån om de är lämpliga att peka ut som LIS-områden.</i>

Har i 25 år försökt få bygglov på en tomt i strandnära läge, där det är byggt på vardera sidan och det finns en tomt emellan där bygglovet är överklagat. Det finns även två tomter där Länsstyrelsen har överklagat, kommer de med som LIS-områden med automatik?	<i>Markägarna uppmanas att skicka in skriftligt samrådsyttrande om dessa tomter.</i>
Finns det någon minsta tomtstorlek för LIS-områden?	<i>Nej, men LIS-områden för bostadsändamål ska omfatta flera tomter.</i>
Har kommunen tänkt ta fram LIS-områden med tomter för försäljning? Besparingskogen har tidigare tagit fram tomter i t.ex. Branäs i Smågan.	<i>Kommunen har i dagsläget inte för avsikt att genom detaljplanläggning ta fram LIS-områden med fritidstomter för försäljning.</i>
Översiktsplanetillägget anger användning fritidsbebyggelse på ett område där permanentbebyggelse skulle vara lämpligt.	<i>Planen anger hur kommunen ser på områdets lämplighet för permanent- eller fritidsboende, bl.a. med hänsyn till avstånd till tätort. Detta kan dock inte regleras vid planläggning.</i>
LIS-område 26 Sälén, Röen bör utökas söderut.	<i>Området söder om område 26 är i översiktsplanen angivet som mark där jordbruket ska prioriteras.</i>
Vad gäller om man vill bygga annat än bostadshus i strandområdet, t.ex. båthus?	<i>Lagen anger särskilda skäl till dispens som kan hävdas för t.ex. båthus och bryggor. Områden för sådant behöver inte utpekas som LIS-områden.</i>
LIS-områden borde kunna utpekas även där det inte finns elanslutning.	<i>Detta kan övervägas och området vid en samlad bedömning bedöms lämpligt som LIS-område.</i>
Föreslår att LIS-områden redovisas på några näs och öar.	<i>Näs och öar är vanligen olämpliga som LIS-områden, eftersom många sådana områden de är av intresse för rörligt friluftsliv och eftersom fri passage längs stranden måste finnas.</i>
Det finns för få LIS-områden utpekade i norra kommundelen.	<i>Kommunen ser gärna att ytterligare förslag inkommer under samrådstiden.</i>

STÄLLNINGSTAGANDE

Ändringar till följd av inkomna yttranden har gjorts i enlighet med ovanstående. Utöver ovanstående ändringar har även vissa redaktionella ändringar gjorts.

Malung-Sälens kommun

Lena Bergman
Miljö- och byggchef